

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkezőségi lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 84
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A visszafelé elsült puska

Az utóbbi időben egyre növekvőbb arányokban vannak korlátozások Angliában a gazdasági élet legkülönözőbb viszonylataiban. Különösen élelmiszerek, ruházat, és papír tekintetében mutatkoznak érzékenyen ezek megszigorító rendelkezések. A gépkocsiforgalmat is a szűkebb körűre korlátozták, a legtöbb szórakozóhelyen szont megrovították a zárórát. Az előbb említett rendelkezések inkább a fogyasztókat sújtják. De az ipar iszi a helyzet súlyosbodását, mert egyre kevesebb nyersanyagot bocsátanak rendelkezésre és a munkaerőket is vonják a haditermelés céljaira.

Az iparra vonatkozó rendelkezésekről nem igen szerezdomást a nagyközönség, de hatását máris érzi, mert ek a korlátozások kihatással vannak az egész gazdasági étre. Különösen a nyersanyagok tekintetében mutatkozikatasztrófális hiány, mert azokból vagy csak nagyon keveset kap a magángazdaság, vagy pedig egyáltalában nélkülözni kényyszerül azokat, mint a kaucsukot cinket és bizonyos egyéb anyagokat, amelyekből már semmit sem iphat a magántermelés.

Abban a pillanatban, amint Japán és az Egyesült Államok a háboruba beléptek, nyilvánvalóvá vált, hogy Angliának végleg szakítania kell eddigi szokásaival, telisen meg kell változtatnia évszázadok óta megszokott nyelmes életformáját. A háboru már eddig is bizonyos korlátozásokat tett szükségessé, de mindezek a változások enyhészen csekélyek ahhoz képest, amire most az idők irrelhetetlen parancsa az egyetemes angol életet kényeríti. A kaucsukot és a cinket azonnal zárolták, majd akhamar egymást követték a megszigorító rendelkezések.

A télen mindenekelőtt leszűkítették a már különben csekély zsírt- és cukoranyagot, majd a sőtöt nyíralták eg, hogy utána jegyre adják a szappant is. Alig ócsult ki a bőséges tisztálkodás hívei első meglepetésükből, áris új rendelkezések léptek életbe. Csökkentették a zs és rizsliszt adagot, majd még egyszer napirendre keltek a most már mikroszkopikusnak csekély cukoradagok. Ugyanakkor lépett életbe a kevert lisztből készült kenyér. A forgalmat is még jobban korlátozták. A benzint lagot egyharmadra szorították és a nehéz tehergépkocik nagyobb részét lefoglalták a véderő számára. Február vépén teljesen beszüntették a benzín kiszolgáltatását és entul a magánforgalomban csak különleges engedély alapján lehet kapni benzint.

Most a napokban rendelte el az élelmészeti miniszter husadagok újabb lecsökkentését, ugyancsak rendelkezés történt a szén, gáz, villamoserő megtakarítása tekintetében is. Az ipar pedig ezentul főleg csak a belső szükségleteket elégítheti ki, a kiviteli áruk gyártását vagy korlozzák, bizonyos ágakban pedig végleg megszüntetik. gyre növekednek tehát a fogyasztás korlátozását célzó rendelkezések, sőt mindig újabb és újabb termelési ágakat sznek célba. Ezeknek az intézkedéseknek következtében ilonösen papírban és csomagoló anyagban rendkívüli ány mutatkozik. Különösen érezhető ez a sajtóban. zamos újság és folyóirat a papír megszerzésének nehézségi miatt megszünt, a megjelenő újságok pedig olyan iük terjedelmre vannak korlátozva, hogy további megkarítások a papír felhasználása tekintetében már ugyólván lehetetlenek. A rendkívüli papírhány furcsa iazkedéseket vont maga után. Nem ak be kell szolgáltni az elhasznált papírt, hanem fogaázal büntíthető az, ki papírt eldob, vagy az új papírt bemocskolja. Hasonképen nagy hiány mutatkozik az olajban és minden más anyagban. A brit világbirodalom anyarszága tehát ebben pillanatban olyan ellátási nehézségekkel küzd, amelyekkel évezredek fennállása óta még nem találkozott.

Ezeket az ellátási nehézségeket még fokozza, hogy indeme hiányok pótlására nem áll elegendő hajtórét rendelkezésre. A rendelkezésre álló hajtórét ugyanis nemcsak súlyos nehézségek következtében csökken, hanem általában is, gyere egyre több és több kereskedelmi hajót kell haditenérszeti célokra ártékítani. Miután ezen az állapoton beatható időn belül nem lehet változtatni, Anglia számára em marad más, mint a végtelig menő takarékoskodás régi anyagok gyűjtése. Hogy mindez az iparkodás cél oz vezet-e, nagyon is kétséges. Mert a háboru egyre több időzatot kíván és eljőhet a nap, amikor már semilyen takarékosági rendelkezések sem tudják az állam gazdasági egyensúlyát biztosítani. A valóságban így visszafelé elsült el az angol blokádi puskája.

Felborult a megegyezés India és Anglia között Cripps hétfőn visszautazik Londonba

A szenáció erejével hatott a Német Távirati Irodának a Rador által is közvetített híradása, amely szerint az indiai pártvezérek megegyeztek Angliával az együttműködés érdekében. Részletek nem váltak még ismeretessé az okokról, melyek a hindukat és mohamedánokat is arra készítették, hogy a megállapodáshoz hozzájáruljanak, valószínű azonban, hogy Amerika megbízottjának közbelépése mentette meg a helyzetet, aki az Egyesült Államok nevében garanciát vállalt, hogy Anglia ígértét teljesíteni is fogja és a megegyezés pontjait valóra váltja. Angliának ezt a keserű labdacst is le kellett nyelnie. A nagy világbirodalom szava egyedül nem biztosított már: a váltót, melyet Indiának adott, Amerikának kell zsrálnia.

Az indusok nincsenek megelégedve a megoldással, — jelenti a Rador a Német Távirati Iroda amszterdami távirata alapján, mely viszont az angol hírszolgálat újdélhii értesülését közvetítette. A nemzetvédelmi, de más kérdésekben is ellentétek merültek fel az indiai kongresszus tagjai között. Panaszolják, hogy nem kormány alakul, hanem csak közgazdasági tanács, melynek — mint a neve is mutatja — nem lesz semmi hatásköre, hanem mint az indiai alkirály tanácsadó testülete fog működni. Ennek a tanácsnak a tagjait is nem maguk választják, hanem az alkirály hívja meg, illetve nevezi ki. Ebben nem látnak semmi biztosítékot arra, hogy a tanács valóban az indiai közvélemény képviselője legyen.

Anglia egyelőre csak annyit ért el, hogy India népe nem harcol az angolszászok ellen és bizonyára nagyarányu sorozást kezd a gyarmati hadsereg megerősítése érdekében. A pártvezérek nem hallgattak Japán hívó szavára és olyan okok miatt, melyeket majd talán csak a háboru befejezése után tud meg a világ, Anglia és Amerika szavára hajtott. Egyszer már kihúzták Anglia hadi szekerét a kátyuból az elmult világháboru folyamán és keservesen csalódtak, mert Aluton semmi sem teljesített ünnepelesen tett ígéréteiből. Most Amerika garantálta az ígéretek bevaltását. Az indiaiak tehát nem gondoltak arra, hogy olyan helyzet is bekövetkezhetik, mely lehetetlenné teszi majd a most kötött megállapodás megvalósítását. Japán számára megszünt a feszélyeztettség és előreláthatólag kiterjeszti hadműveleteit Indiára is. És ha az első világháboruban az indusok a távoli haremzőkön véreztek tőlük idegen célokért, most kénytelenek lesznek saját hazájukban — ugyancsak idegen célok érdekében — véruket ontani.

Japán felkészül az india elleni hadműveletekre

Szoros összetűgésben van az indiai kérdéssel a japán tengerészeti miniszterium szóvivőjének nyilatkozata. Kijelentette, hogy

a japán hadi tengerészetnek a Ceylon-szigetek körül hadműveleti csak bevezetői további hadműveleteknek és ezeknek célja az angol befolyás megszüntetése Indiában.

Az angol flotta már eddig is súlyos csapásokat szenvedett az Indiai-óceánon. Csak látszólag van úgy, mintha a Csendes-óceán és az Atlanti-óceán hadműveletei között nem volna összefüggés, a valóságban ez közös arcvonal az angolszászok ellen.

A japán szóvivő nyilatkozata nagy idegességet keltett Indiában,

mert attól tartanak, hogy ez a bejelentés egyet jelent az India ellen megindítandó hadműveletekkel és ebben az esetben India hadszíntérré válik.

CRIPPS MEG MINDIG HÁZAL

A Német Távirati Irodának tegnap reggeli jelentése szerint az indiai nemzeti kongresszus nem hajlandó hozzájárulni Cripps javaslataihoz és ezért az angol kormány ügynöke most más indiai pártok támogatását igyekszik megnyerni. Tegnap látogatást tett a muzulmánok vezérénel, aki már elfogadta a javaslatokat. Nagy érdeklődéssel várják Cripps nyilatkozatát, mert ez lesz hivatott fényt deríteni arra, hogy létesült-e megállapodás vagy sem.

Az indusok kongresszusa a megállapodás ellen

A legújabb hírek szerint ugylátszik korai volt a Német Távirati Irodának az a jelentése, hogy az indiai kérdésben megegyezés létesült. A francia hírszolgálati iroda újdélhii jelentése is megerősíti azt az értesülést, hogy

az indiai nemzeti kongresszus elutasította Cripps javaslatait.

Az angol hírszolgálati iroda is közli, hogy Cripps kijelentette, a kongresszus válasza arra mutat, hogy nem hajlandó az általa előterjesztett feltételek mellett elfogadni a megállapodást.

A Stefani-iroda szerint a Popolo di Roma című

lap is arról értesül, hogy a tárgyalások kudarcba fulladtak.

Egyrészt a honvédelemre vonatkozó új Cripps-féle szövegezés nem elégítette ki a hindukat, másrészt nem voltak megelégedve részvételükkel sem az ugynevezett kormányba. Nincs kizárva, hogy a tárgyalások tovább folynak majd. Az a kérdés — írja az olasz lap — ki fárad ki előbb ezekben a tárgyalásokban.

Az indusok nem törődnek az idő mulásával, Anglia azonban olyan helyzetben van, hogy egy percet sem veszíthet.

Nem sikerült a katonai erő bebizonvítása

A Dagens Nyheter című svéd lap — mint a Német Távirati Iroda jelenti — azt írja, hogy az angoloknak a Bengáli öbölben elszenvedett vereség igen nagy hatással volt az indusokra. Ez a vereség éppen akkor következett be, mikor Angliának minden érdeke ahhoz fűződött, hogy megmutassa nagy katonai erejét Indiának. Az indiai vezérek most bizonyára felették maguknak a kérdést, milyen biztonságot nyújthat az a nemzet, mely csaknem naponta súlyos vereséget szenved?

ELUTAZTAK AZ INDUS VEZÉREK
Legújabb jelentések szerint az indus vezérek elhagyták Ujdélhit és Kalkuttába utaztak.

Ez arra vallana, hogy nem hajlandók tovább tárgyalni Crippssal.

CRIPPS ELUTAZIK INDIÁBÓL

A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Reuter-ügynökség tegnap reggel két jelentést adott ki az indiai helyzetről. Az első szerint Cripps hétfőn visszautazik Londonba. A második jelentés arról számol be, hogy Crippsnek nem sikerült az indiai pártok vezetőivel elfogadtatni az angol kormány javaslatait. Ezzel a tizenkét nap óta tartó tárgyalások eredmény nélkül befejeződtek.

Törökország a béke elvét szolgálja és nem törődik a hamis hírveréssel

A Német Távirati Iroda idézi az egyik török újság cikkét. Ebben a török újság kikel ama hadviselő államok ellen, amelyek hasznot remélnek huzni abból, hogy mindig újabb és újabb álhíreket terjesztenek. Az álhírek között olyanok is vannak, amelyek Törökországot érintik. Ezek az álhírek arról szólnak, hogy Bulgária Törökország ellen akarja hadseregét csatasorba állítani. Az álhírterjesztő ügynökségeknek Törökország azt kiáltja,

törődjenek a saját dolgaikkal,

mert tévednek, ha azt hiszik, hogy Törökország idegein táncolhatnak. Törökország két év óta megszokta ezeket a híreket, amelyek szerint Bulgária csapatokat vonna össze a török határon és Németország csapatokat akarna Bulgárián keresztül szállítani. A törökök megszokták ezeket a híreket és Törökország tudatában van saját biztonságának, amely abból fakad, hogy Törökország a béke elvét szolgálja.

Féltékenységében agyonszúrta fiatal feleségét majd főbelötte magát

Chilia Veche községben borzalmas féltékenységi dráma játszódott le, amelynek egy fiatal házaspár esete adozatul. Clap Vasile huszonkilenc éves fiatal gazda megölte feleségét és azután öngyilkos lett. Clap Vasile két év előtt kötött házasságot Lupan Anetavai, egy községbeli gazda tizenhét éves leányával. A leány szülei sokáig elengedték a házasságot, de amikor a leány megszokta szerelmét, akkor beleegyeztek abba, hogy egymáséi legyenek. A házasság első évében a fiatalok látszólag boldogan éltek és a leány szülei is azt hitték, hogy vejük rendes ember, aki szereti feleségét és nyugodt életet biztosít neki.

Egy év után azonban megkezdődött a civakodás,

amelynek sokszor a fiatal férj anyja volt az oka. Az öregasszony nem szerette menyét és mindent elkövetett, hogy annak életét megkeserítse. Clap Vasile féltékeny volt feleségére és féltékenységében többször megverte,

egyszer pedig felakasztotta és csak a szomszédok mentették meg a haláltól.

A fiatalasszony még sem hagyta el férjét és anyósa házára férje bevonulása után sem hagyta el. A férj távozása után a fiatal asszony és anyósa között egyre rosszabbodott a viszony és a fiatal nő végül is öszszecsomagolta holmiját és

visszatért szülei házába.

Clap Vasile anyja úgy állt bosszút menyén, hogy levelet írt fiának és azt állította, hogy felesége hűtlen lett hozzá. Clap Vasile ekkor írt a feleségének és megfenyegette, hogy megöli.

A fiatalasszony ugyancsak levélben tiltakozott a vádak ellen, de Clap Vasile inkább az anyjának hitt és

A szamurájok csodálatos kardja

Nincs japán tisz, akinek cök-mókja között ne lenne egy kis hosszukás csomag, amit féltő gondoddal őriz. Ha európai ismerősének kérdésére kibontja, a fehér vendég ugyancsak elámul: egy régies veretű kard van benne. Minden tisznek, ha a japán nemesek, a szamurájok rendjébe tartozik, van ilyen kardja, még akkor is, ha történetesen harcoktól vezet, vagy pilóta. Nem válik meg tőle soha, legfeljebb élete árán, mert a szamuráj-kardnak titokzatos védelmező ereje van és mert kardjától megválni szamurájnak: becselenség és halál.

KÉTEZER ESZTENDŐS KARDTISZTELET

A kardtisztelet ősi japán szokás; a szamuráj-rend több mint kétezer esztendeje tisztelt a kardban a férfibecsület, a katonai és hazafias erények látható jelképét. Természetesen nem akármilyen kard alkalmas erre a szerepre, hanem csak az, amelyet a tojisi, a kardkészítő mesteremberek céhébe tartozó mester Kovácsolt, erre a célra olvasztott különleges acélnagyobb és különleges eljárások szerint. Ezek az eljárások időlen-idek óta nemzedékről nemzedékre öröklődnek a kardkovácsok között és szigorúan titokban tartják őket. Nemcsak azért, mert felülmúlhatatlan minőségűvé teszik a kardot, hanem mert — így tartják a hagyomány — a fegyvernek valami felsőbbrendű hatalmat, varázserőt kölcsönöznek. Ennek révén a kard tulajdonosa biztosíthatja magának az istenek és az ősök segítségét, támogatását élete legválságosabb pillanataiban. Nem ismeri európai még ma sem a szamuráj-kardok készítésének műhelytitkát. Amit tud felőle, nem magyarázza meg, mitől olyan hétköznapi és tartós ezek a pomosz, hajlékony, kétélű fegyverek.

KARDGYÁRTÁS — ILLATSZERREKEL ÉS EMBERVERREL

A tojisi csak szigorú szertartás után fog neki egy szamuráj-kard kovácsolásának. Mindenek előtt gondosan megfürdik, hogy tisztán legyen a szent célhoz. Azután a kovácsműhely elkülönített sarkában, segédekkel együtt, áldozatot mutat be és imát mond az istenek oltára előtt. Majd a kovácsműhelyen fehérizzóra hevítik a kismélt acéldarabot és megkezdődik a penge kalapálása. Közben a kovácsok régi dalokat énekelnek, melynek tárgya többnyire a szamuráj eszménykép, a negyvenhét ronin — akiktől nemrégiben írtunk cikket a „Déli Hírlapban” — hősi halála körül forog.

Most következik a munka legnehezebb része: az edzés. Harapfogóval megfogja meg a mester az izzó acéldarabot és hűtőfolyadékba mártja, melyben sístereve, gőzfelhőket árasztva hűl le és rendkívül keményvé edződik. Ezután hamu és különböző illatos növénynedvek keverékéből ké-

szült kenőccsel gondosan, milliméterről milliméterre haladva, bedörzsöli a pengét, állítólag ettől lesz a kard oly erős és éles és ettől kapja meg titokzatos varázserőjét. Most másodsorú is megédeszik; erre az alkalomra a kard leendő gazdája látogatást tesz a műhelyben és karjából néhány csepp vér bocsát az edzőfolyadékba. Ebbe mártják meg az új, izzóvá tett szabályt.

A második edzés után aprólékos csiszolás következik s ennek befejeztével elkészült a kétélű szamuráj-kard.

BORZALMAS PRÓBA

A kész fegyvert természetesen ki kell próbálni. Ezt a legjobban maga a kard tulajdonosa végzte. Még 1868-ban a taneshigiri borzalmas szokása uralkodott Japánban: a szamuráj, a kard-átvételi napján, este kiment valami elhagyatott környékre s ott úgy győződött meg fegyvere élességéről, hogy egyetlen suhintással leszelte vele az első gyantulán járökölő fejt, akivel találkozott. Ma már persze iyesmiről nem lehet szó; most szalmabábok helyettesítik az emberi „kisérleti nyulakait” s azok átvágásával bizonyítja a kovács, hogy kardja éles, mint a legélesebb betyárpenge. A próba sikerültével ezután ünnepélyes szertartás keretében adja át a fegyvert megbízójának.

A KARD — A SZAMURÁJ BECSÜLETE

Kardjának átvételkor a gy felelősséget vállalt magára a japán nemes. A csodálatos acélpenge most becsületének és haderényeinek látható letéteményesévé vált, jelképpé nemesült és az ősök szellemének varázserője tapad hozzá. Ezért a régi időkben minden, a kardján esett sérelmet úgy kellett megtorolnia, mintha őt magát érte volna. Ha elmulasztotta a saját becsületét tiszta meg vele, azonkívül a szamuráj-rend tekintélye ellen is vétkezett.

megsértette az ősök szellemét és mindezt a rend haragját és büntetését vonta magára. Az ősi szamuráj-becsület-törvény kimondja: ha valaki nem gondolja lelkiismeretesen kardját s az megröszdösödik, el kell szenvednie a heimon-büntetést. Két bambuszádat szegeznek keresztbe lakása ajtaján és házanépével együtt öt hónapon át sem otthonából nem mozdulhat ki, sem egy szót nem ejthet ki a száján. Aki megszegi a tilalmat, halálbüntetéssel sújtják vagy száműzik. Ha ellopták, vagy ellenség ragadja el tőle a kardját, nem volt szabad tulélnie a gyalázatot, hanem ünnepélyesen harakirit kellett elkövetnie magán.

Ma már nincs hivatalosan érvényben a sok évezredes becsület-törvény, de az igazi szamuráj-ivadék ma is úgy vigyáz kardjára, mint szemé világra. A csatak tűzében biztonságot és halálmegvető bátorságot ad neki a tudat, hogy ott van a közelében a szent kard s vele az ősök védelmező karja...

„Horvátország képekben” néven kiállítás nyílt meg Bucurestiben

Bucurestiből jelenti a Rador: A független horvát állam kikiáltásának évfordulója alkalmából pénteken délután félöt órakor a bucurestii horvát követség és a román turisztikai hivatal közös rendezésében a propagandaügyi minisztérium terében megnyílt a „Horvátország képekben” névű kiállítás. A megnyílt ünnepségen Antonescu Mihai helyettes miniszter elnök is megjelent. Résztvett azon Benzon Branko dr. horvát követ, a Románián átutazó horvát tisztelt csoportja és Németország, valamint Olaszország képviselői is. A Velencében tartózkodó Marcu Alexandru propagandaügyi államtitkár képviselőjében Ilcu sajtóigazgató jelent meg a kiállítás megnyitó ünnepségén. Benzon Branko horvát követ a megnyitó beszédében hangoztatta, hogy ez a kiállítás kifejezésül juttatja a román-horvát barátságot és újabb eszköz a két nép közötti kapcsolatok elmélyítésére. Azután a horvát követ vezetésével Antonescu helyettes miniszterelnök megtekintette a kiállítást. A megnyílt ünnepség után a horvát követ az Athene Palace szalóban teát adott, amelyen résztvett Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök, Oshima berlini japán nagykövet, a román kormány több tagja, a diplomáciai testület tagjai, a katonai attasék és megjelentek azon a román és külföldi sajtó képviselői is. Az ünnepség az igazi lelki közösség légkörében folyt le.

A tengelyhatalmak újságírói megörökíti a háború újságíró-áldozatainak emlékét

Velencéből jelenti a Rador: Velencében a dozsé palotájának tornyában — mint jelentettük — pénteken megkezdődött az újságíró egyesületek és sajtó-dikátusok első kongresszusa. A tizenöt nemzet újságírói közül számos olasz és külföldi előkelőség résztvesz a kongresszus munkájában. Az előkelőségek sorában van Polgarelli olasz népművelési államtitkár, Dietrich dr. német sajtófőnök, Sakuma japán meghatalmazott miniszter és Marcu Alexandru román propagandaügyi államtitkár is. A velencei polgármester üdvözlő beszéde után Weiss Wilhelm dr. elnök mondott köszöntőt a kongresszuson résztvevő újságírók meleg és baráti fogadtatásáért. A után az értekezlet célját ismertette, felolvasta a kongresszus résztvevői által a Ducehoz intézett üdvözlő táviratot. Végül a résztvevők nagy tetszése közepett Weiss dr. átadta az elnöki helyet Guglielmitti tanácsosnak, aki a fascista sajtó nevében üdvözlő résztvevőket és az első újságíróértekezlet célkitűzéseit vázolta. A program körvonalozása után a kongresszus elkészíti a vádiratot az ellenséges sajtó ellen, amely kiprovokálta a háborút. Guglielmitti beszéde után Rocco nagykövet, a külföldi sajtó-zérigazgatója felolvasta Ciano gróf olasz külügyminiszter, Schmidt miniszter, a német külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke pedig felolvasta R. bentron német külügyminiszter üzenetét, amelyen résztvevők nagy lelkesedéssel fogadták. Gregori elnök az újságírók által a jelenlegi háborúban lezott áldozatokról szólt, majd Carlo Ravasio, a fasiszta párt elvesztés titkára tartott előadást a sajtóhivatásáról. Elhatározták, hogy a háború utáni áldozatainak emlékét méltó módon megörökítik majd és egy percnvi néma felállással adtak kifejezett legyeletes együttérzésüknek.

Szenzáció!

Mától kezdve kerül bemutásra HARRY PIEL grandiózus kiállítás u izgalmas kalandorfilmje ::

Emberek - Állatok - Szenzációk

a legjobb és legújabb film, kizárólag az

ARO-MOZIBAN (volt Central) Arad. Telefón 24-45

Tolnagások elkezdése végett délelőtt 11 órától jegyelővét. Flóadások naponta 3, 5, 7-15 és este 9-30-kor. Kedvezményes és szabadjegyek szombaton és vasárnap nem érvényesek

Az angolok kiüritik Kalkuttát

A Corregidor-félszigettel huszonnégy óra óta nincsen semmi összeköttetés

A Német Távirati Iroda jelentése szerint az Exchange Telegraph című londoni lap arról értesül, hogy Kalkuttát kiüritése folyamatban van. Az angolok eltávolítják a polgári lakosság legnagyobb részét. Eddig mintegy ötszáz ezer asszony, leány és gyermek hagyta el a várost.

AZ AMERIKAI AK HASZNÁLHATATLANNA TESZIK HADIHAJÓIKAT

Az amerikai tengerészeti minisztérium — mint a Német Távirati Iroda jelenti — hivatalosan közölte, hogy a Bataan félsziget amerikai katonai parancsnoka utasítást adott, hogy az ott veszteglő összes

angolszász hadihajókat, melyek között több romboló és buvárnaszád van, továbbá a szárazdokkot pusztítsák el, nehogy a japánok kezebe kerüljenek.

CORREGIDORBAN MINDEN CSENDES

A Rador amszterdami jelentése közvetíti a brit hírszolgálat közleményét, amely szerint Wainwright tábornok, a Fülöp-szigeten harcoló amerikai csapatok parancsnoka, utolsó jelentésében pénteken reggel közölte, hogy huszonnégy óra óta nincsen semmi összeköttetés a Corregidor-félszigeten harcoló csapatokkal. Ebből arra következtetnek, hogy a félszigeten is megszűnt már a harci tevékenység.

A horvát nemzetgyűlés ünnepi ülése az állami függetlenség első évfordulóján

Zágrábból jelenti, hogy a független horvát állam megalapításának évfordulója alkalmából a horvát Sabor ünnepi ülést tartott, amelyen a külföldi üldöztöttek teljes számban megjelentek. Résztvettek az ülésen a diplomáciai kar tagjai és a vezető horvát katonai és polgári személyiségek is. Az ünnepi ülésen Pavelić Ante dr. horvát államfő visszapillantást vetett az elmúlt esztendő eseményeire és hangsúlyozta, hogy az első évben lerakták a horvát nemzeti államélet alapjait. A második évben pedig a falakat építik fel. Köszönetét fejezte ki Németországnak és Magyarországnak, azért a fegyveres segítségért, amelyet a horvát állam függetlenségének helyreállítására érdekében nyújtottak, majd kérte a külföldi követéseket, hogy tolmácsolják nemzetüknek és államfőiknek a horvát nép barátságát és tiszteletét. A horvát lapok ünnepi számaikban részletes tudósításokat közölnek az ünnepségekről.

Berlínből jelenti a Rador: A független horvát állam megalapításának évfordulója alkalmából a berlini politikai körök utalnak a német birodalmi újságokban megjelent cikkekre, amelyek kifejezésre juttatják a német nép örömet és elégtételét, hogy új életre kelt az a nemzet, amely évszázadokon keresztül baráti kapcsolatokat tartott fenn a német néppel. A Wilhelmstrassén kijelentették, hogy a német nép még a régi, török elleni háborúk idejéből a legnagyobb tisztelettel viseltetik a horvát nemzet és a horvát katonai iránt. Németország most örömet nyilvánít a horvát nemzet önállóságának megalapításával kapcsolatos évfordulón.

Legújabb német hivatalos jelentés

Január vége óta a németek 214 ellenséges kereskedelmi hajót súlyosztettek el másfélmillió tonna ürtartalommal

A német vezéri főhadiszállásnak szombaton délelőtt kiadott jelentése szerint a Keres-félszigeten az ellenségnek az előző napon elszenvedett súlyos veszteségei után nem voltak nagyobb harcok. Itt a megemissített páncélosok száma hetveakettőre, a harcraéptelenné váltaké pedig huszonkilencre emelkedett. A Fekete-tenger partján német repülőik szovjet ikötők berendezéseit bombázták és két kereskedelmi ajót súlyosan megrongáltak.

A keleti front többi szakaszán néhány bekerített ellenséges csapatot megsemmisítettek. Saját támasok folytán az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

Északon az ellenségnek páncélosoktól támogatott támadásai meghiúsultak. A Lap-földön a németek a lünekkel együtt előretörték, több ellenséges támaszpontot elfoglaltak és negyven kiserődöt megsemmisítettek.

A norvég partok mentén egy ellenséges szolgáiban álló hajó aknába ütközött és elsüllyedt.

Északafrikában az ellenségnek gyengébb örökkel

Angol bombázók Németország fölött

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy angol bombázók Németország nyugati és északnyugati részében lakónegyedeket bombáztak. A bombázás pületekárt okozott, a polgári lakosságból áldozatok annak. A német vadászrepülőik kilenc angol repülőgépet lelőttek.

Az angolszász szövetségesek egymást biztatják

A londoni lapok — mint a Rador berlini jelentése közli — Marshall tábornok, az amerikai hadsereg vezérkari főnökének és Hopkins Harry különleges megzottnak londoni látogatásából azt a következtetést vonják le, hogy az Egyesült Államok már a legközelebbi jövőben Németország elleni támadásra készül-

nek. Berlini politikai körökben azt hiszik, hogy a lapoknak ez a magyarázata csak Majszky londoni szovjet követ megnyugtatóra szolgál, mivel eddig hiába sürgette egy második front kialakítását a tengelyhatalmak ellen. Erre való tekintettel a washingtoni Fehér Ház, engedve az amerikai szovjetkövet sürgetéseinek, Londonba küldte Marshallt és Hopkinst, a háborús anyagszállítás szakértőjét, hogy ezzel igyekezzék megnyugtani a kedélyeket és Angliát rábírják a keleti harctéren való tevékenyebb részvételre. Ezért szeretnék elhívetni a közvéleménnyel, hogy Amerika is támadásra készül Németország ellen és így akarják megédcsíteni az Egyesült Államok számára azt a keserű pilulát, amellyel az indítandó offenzívában az első helyet kell majd elfoglalni Amerikának.

megkísérelt támadásait visszaverték és több foglyot ejtettek. Német repülőik sikeresen bombáztak ellenséges csapatösszevonásokat, állásokat, gépjárműoszlopokat és a sivatagi vasutvonalat.

Német repülőik folytatták bombatámadásaikat Malta ellen és légiharokban tízenegy angol repülőt lőttek le.

A német buvárnaszádok újabb nagy eredményeket értek el. Közvetlenül Amerika keleti partjai előtti tizenkét ellenséges kereskedelmi hajót súlyosztettek el összesen 91.000 tonna tartalommal. A hajók között négy nagy tartályhajó volt. Az egyik 12.000 tonnás, o'ajat szállító tartályhajó felrobbant és percek alatt elsüllyedt. Január 24-ike óta 214 ellenséges kereskedelmi hajót súlyosztettek el 1.452.000 tonna ürtartalommal. Ezek között nyolcvanegy tartályhajó volt 642.710 tonna ürtartalommal.

A Csatorna fölött hét angol repülőgépet lőttek le légi harcban, a Nyugat- és Északnyugatnémetország fölé szállt angol repülőik közül német vadászgépek és az elhárító tűzserg hét gépet lőtt le.

A Stefani-iroda külön tudósítója közli, hogy az olasz vadászok még esütörtökön a Donecz-medencében lelőttek két szovjet repülőgépet. Az olasz vadászok sértetlenül visszatértek támaszpontjukra.

Az államvezető körútja Besszarábiában

Bucureştiből jelenti a Rador: A husvéti feltámaszás ünnepe Antonescu Ion tábornagy-államvezető a katonák között töltötte. Április 6-án repülőgépen Cetatea Albaba érkezett, majd látogatást tett Tiraszopolban. A következő napon vonaton Ismailba, azután a „Stefan cel Mare” hajó fedélzetén Valcovba utazott, onnan pedig Jilibenbe. A következő napon folytatódott az ut Sulinaba. Itt utasítást adott a város, ujjáépítésére. Visszafelé utaztában Tulceaban is kiszállott, majd Chişinauba utazott. Az államvezető mindenütt részletesen tájékozódott a gazdasági, kulturális és szociális intézkedések végrehajtása iránt. Általános benyomás, hogy Besszarábiában gyors és alapos munka folyik. A tartományban új élet lékttet, a bolsevisták által okozott károk helyén tartós alappon felépül az új és örökké román Besszarábia.

Új ezer és kétezer leies bankjegyek kerülnek kibocsátásra

A nemzeti bank elhatározta, hogy kivonja a forgalomból a II. Carol volt király arcképét viselő kékes-szürke színű 500 leies bankjegyeket. Az említett bankjegyekből annak idején két kibocsátás történt. Az egyiknek két földműves nő kapával a vállán van, a másikon ez a kép hiányzik. A forgalomból való kivonás mindkét fajtájú 500 leiesre vonatkozik. A becserélést április 15-től július 15-ig végzik a nemzeti bank fiókjai. A forgalomból kivont bankjegyek helyett új 1000 és 2000 leies címletű pénzeket bocsátanak ki.

Haza az élelmiszerhamisítók ellen. Bucureştiből jelenti a Rador: A közegészségügyi minisztérium tudomást szerzett arról, hogy számos esetben hamisított vagy romlott élelmiszert, főleg tejtermékeket, hoztak forgalomba és ezért utasította az egészségügyi hatóságokat, hogy rendezzenek sűrűn ellenőrzést a hamisítók leleplezésére.

FORUM (Arad)

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Ma 3, 5, 7, 15 és 9:30 kor
Délelőtt 11:30-kor matiné olesó helyáakkal

Hazatérés

PAULA WESSELY — PETER PETERSEN — ATTILA HÖRBIGER

Szíveket megható cselekmény, amely egy drámai korszék alakul át, GUSZTAV UCIOKY egyedülálló alakítása és a német filmművészet kimagasló erőinek teljes odaadása felejthetetlen remekművé emelk ezt a csodás filmet.
8-as számú ON-UFA háborús híradó

Következő műsor
április 14-16I, keddiól kezdve

Oroszország elleni hadjárat

(Der Feldzug im Osten)

A legelső német hadvezetőség bemutatja, a német és a szövetséges csapatok mindent elsöprő hadigépezetét, MURMANSK-tól a KRIMI félszigetig. Megrázó jelenetek az Oroszország elleni háborúból, amelyben egész Európa fej-fej mellett harcol a vöröseszedelem ellen. Film a német-román és a többi szövetséges csapatok közös áldozatáról az orosz népmillióknak Moszkva igája alóli felszabadítására.

Maltry M. párisi női szabó.
Arad, Ioan Robu utca 4 sz., készít kabát-, kosztüm- és ruhákat izléses kivitelben, előnyös árban

A Hangya szövetkezeti szövetség közgyűlése

**A szövetkezet nem rideg üzleti vállalkozás
hanem a közösség érdekében való
munkavállalás**

A tagszövetkezetek nagyszámu képviselőjének jelenlétében lelkes hangulatban tartotta Aiudon (Nagyenyeden) huszonkettedik évi rendes közgyűlést a „Hangya” szövetkezeti szövetség. A közgyűlésen hatvan kiküldött százhatvanhat szavattal jelent meg.

A romániai magyar szövetkezeti életben első alkalom volt, hogy valamennyi szövetkezet egyetlen központba tömörülve, közös szövetségben fejtsen ki működést. A központ nélkül maradt hitelszövetkezetek tudvalevően 1941 október 2-án mondták ki egyhangú csatlakozásukat a Hangyához. A közgyűlést megelőző napon Haller István gróf elnöklétével az igazgatóság és a felügyelőbizottság együttes ülést tartott, amelyen a szövetség és a szövetkezeti hálózat időszerei kérdései kerültek megbeszélésre.

A közgyűlésen megjelent Márton Áron albaiuliai (gyulafehérvári) római katolikus püspök a római katolikus iskolaszövetkezetek képviseletében, Szász Pál dr., az EMGE elnöke, Elekes Viktor, az aiudi (nagyenyedi) Bethlen kollégium rektor-professzora a Bethlen-szövetkezet részéről és Jénák Feren-

renc dr. albaiuliai (gyulafehérvári) pápai kamarás, egyházmegyei előadó. Ott volt többek között Sarga Gyula gyógyszerész, a közelmúltban megalakult umisoarai (temesvári) Hangya-szövetkezet elnöke, Oberst Zoltán dr. ügyvéd (Timisoara-Temesvár), Kacsó Sándor, az Erdélyi Gazda szerkesztője, Fekete György, a Szövetkezés szerkesztője és Paál-Princz János, a Déli Hírlap szerkesztője. A Hangya szövetkezet vezetősége részéről Haller István gróf elnök, sanpauli (kerelószentpáli) földbirtokos, Gaál Miklós dr. alelnök, unitárius főgondnok, turdai (tordai) ügyvéd, Szabó Béni (Brasov-Brassó), a délerdélyi magyar iparosság vezető egyénisége, Széll Lajos dr. aradi ügyvéd, az ottani „Ajutorul” hitelszövetkezet elnöke, Pálffy György (Chisineu-Cris-Pádureni-Kisjenő-Erdőhegy), Becsky István mérnök (Timisoara-Temesvár) és Vásárhelyi István (Ludus-Marosvásárhely) igazgatósági tagok, valamint Erdős Mihály (Turda-Torda), Dániel Elemér (Ganesti-Vámosgálfalva), Zayzon Gyula (Bichis-Magyarbükös) és Lazsádi Domokos (Unirea-Felvinc) felügyelőbizottsági rendes, illetve pótagok.

A szövetkezeti eszme a vallást szolgálja

Haller István gróf elnöki megnyitójában a többi között a következőket mondta: — A háboru minden embert és így minden intézményt próbára tesz. Ez a próba kettős: erkölcsi és anyagi.

Erkölcslileg próbára teszi az egyént, családot, hitet, társadalmat, anyagilag a helyes egyensúly fenntartását a becsületes kereskelem keretei között. Szövetkezeteink természetesen kiállták a próbát. Hogy miért természetes, ez abból adódik, hogy szövetkezeti tag csak olyan egyén lehet, aki tisztában van azzal, hogy egyéniségét alá kell rendelnie a köznek,

hogy az ő munkája, egyéni ereje egy atom a nagy gépezetből. De erre az atomra szüksége van a gépezetnek éppen úgy, mint ahogyan a neki szüksége van a gépezetre. — A szövetkezeti eszme a világfelforgató eszmékkel ellentétben nemcsak a család anyagi javát szolgálja, hanem magára a családi élet belső tartalmára épül.

A szövetkezeti eszme szigoruan vallási alapon állva a hitet szolgálja felekezeti különbség nélkül. A felebaráti szeretet, egymás megsegítése az egyén és köz javára, a kereskedelemben a keresztény szellem életrekelteése, a kiuzsorázás helyett az élni-hagyni elvnek érvényesítése, a vagyon mellett az egyéni becsület előtérbe emelése a célja.

Elismerés Tóvissy Géza vezérigazgatónak

— A szövetkező nem ismer társadalmi különbséget, mert aki a maga munkáját mások javára alakozza, meg tudja becsülni mindenki dolgát és munkáját. Az emberi élet pedig az egyénre, családra, hitre és munkára épül. Ez így volt tegnap, így van ma és így lesz holnap is.

Mínél válságosabbak az idők, annál igazabb ez! Szövetkezeteink kiállották a tűzpróbát, emelt fejfel szolgálták a szövetkezeti eszmét, büszkék lehetünk rájuk. De kivették részüket a szövetkezeti munkában tisztviselőink is, élükön Tóvissy Géza vezérigazgatóval.

Munkájuk jóval túlhaladta a szabványos tisztviselői munkát, ami nagyban hozzájárult a tavalyi év eredményeihez. Ma, amikor végre egységbe vagyunk forrva mi szövetkezők mindannyian, — első alkalom, hogy a hitelszövetkezeteket hivatalosan is körünkben üdvözölhetjük —, ez a szövetkezeti egység új erőt ad, öntudatosá és önértékesítést tesz. Ezt az igazi, bensőséges szövetkezeti irányt üdvözölöm az elmúlt év munkájában és adja Isten, hogy ez legyen alapja egy boldogabb és szebb szövetkezeti jövőnek!

Haller István gróf nagy tetszéssel fogadott beszéde után Tóvissy Géza vezérigazgató felolvasta az öfelsége Mihai királynak küldött hódoló, továbbá Mladenatz Gromoslav, a nemzeti szövetkezeti intézet elnökéhez és Minescu Gheorghe vezérigazgatóhoz intézett üdvözlő távirat szövegét.

A múlt évi üzleteredmény, zárszámadás, nyereség és veszteség számlát a közgyűlés Oberst Zoltán

közgyűlés ezt is elfogadta és megadta az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvenyt.

A két igazgatósági tagságra ismét Nagy Domokost (Aiud-Nagyenyed) és Vásárhelyi Jánost (Ludus-Marosvásárhely) választották három évre, míg a felügyelőbizottságba egy évi időtartamra rendes tagnak Harsányi Mártont (Rovine-Magyarpécska), Erdős Mihályt (Turda-Torda) és Dániel Elemért (Ganesti-Vámosgálfalva), pótagnak pedig Ormai Józsefet (Dorobanti-Kisiratos), Lazsádi Domokost (Unirea-Felvinc) és Szöcs Józsefet (Cuci-Kutyfalva) küldötték ki.

Vásárhelyi János a maga és Nagy Domokos nevében köszönetet mondott az újlag megnyilvánult bizalomért és ígéretet tett, hogy a rájuk bízott feladatoknak igyekeznek megfelelni.

Az 1941. évi mérlegben kimutatott 3,943.044 lelkitevő felesleg felosztására vonatkozóan Tóvissy Géza vezérigazgató javasolta, hogy a tartalékalap növelésére forrítsanak 1,098.100 lelt. a kétes kövelelése tartalékának gyarapítására 522.000 lelt, szövetkezet propagandá alapra 200.000 lelt, ötszázalékos osztólétra 105.750 lelt, kétszázalékos visszatérítési 1.443.194 lelt, az alkalmazotti nyugdíjpénztár támogatására 500.000 lelt és végül a nyugdíjasok segélyezésére 73.500 lelt. Az indítványt elfogadták.

Török Mihály racosuldejosi (alsórákosi) lelkébeszédében utalt arra, hogy a szövetkezet nem rideg üzleti vállalkozás és kereskedelmi forma, hanem közösség érdekében kifejtett munka a célkitűzése.

Méltatta a végzett munkát és elismerés hangján szöcs a munkásról, tisztviselői karról, Tóvissy Géza vezérigazgatóról, de különösen Haller István gróf lelkes és fáradhatatlan tevékenységéről.

A szövetség technikai igazosztálya fentartott költségeinek az egyes szövetkezetek közötti felosztására nézve egy határozatot, hogy ebben a fogyasztási szövetkezetek százalékarányban, míg a nyereséges dolgok hitel- és tejszövetkezetek jövedelmük után fix összeggel részesednek.

A veszteséget felmutató hitel- és tejszövetkezetek nem fizetnek semmit erre a célra.

Megemlítette a vezérigazgató, hogy a szövetség elmúlt évben mintegy 1,200.000 lelt kitevő összeggel vállalt magára terhet a szövetkezetek helyett az igazgatóság költségeiből.

Az új vezetőségi tagok

Tóvissy Géza ismertette az 1942. évi költségvetést, amelynek végösszege 17,989 894 lelt tesz ki. A

Ingyenes üzletrésztőke-juttatás a tagszövetkezeteknek

Papp Andor mihaiviteazuli (felsőszentmihályi) református lelkész javaslatára hattagu szövetkezeti propagandabizottságot választottak, amrlynek tagjai a következők:

- Ady Béla református lelkész (Idrifaia-Héderfája), Ferencz András plébános (Vlah-Magyarfenes), Ormai József tanító (Dorobanti-Kisiratos), Pataki András unitárius lelkész (Moldovanesti-Várfalva), Szép Mihály unitárius lelkész (Dopca-Datki) és Tóth Lajos dr. református lelkész (Sighisoara-Segesvár).

Kimondották, hogy az 1942-es üzletévben a tagszövetkezetek maximálisan 1,000,000 lelt értékű hitelt kaphatnak, míg a szövetség által igénybe vehető hitel felső határa 30,000,000 lelt. A kereskedelmi társaságok ingó és ingatlan vagyonuk újraértékelése után

végrehajtandó tőkeemeléssel kapcsolatban a közgyűlés elfogadta az igazgatóságnak azt a javaslatát, amely az intézet ingatlanát 2,115.000 lelt szerepelteti ezentul. Ezzel a Hangya üzletrésztőkéje kétszeresére emelkedik:

minden 5000 lelt névértékű üzletrész után a tagszövetkezetek második ugyanilyen névértékű üzletrészt kapnak ingyen.

Sükösd Sándor ózdi református lelkész köszönetet fejezte ki az igazgatóságnak, Tóvissy Géza válaszában azt kérte, hogy a tagszövetkezetek a vásárlás visszatérítés címén kapott összegeket üzletrésztőke emelésére fordítsák. Szép Mihály ilyen értelmű javaslatát elfogadták.

A közgyűlés Haller István gróf elnök zárószavával fejeződött be.

CORSO (ARAD) Tel. 23-64

Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Délelőtt 11:30-kor matiné

**Ma, vasárnap
először az egyetlen
japán film!**

JAPÁN SASOK

BÜTHI SÁNDOR (Timisoara—Temesvár)

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR

1842. április hó 12-én reggel 8 órakor a dardzsilingi temetőben Campbell A. dr. kormányelnök halotti beszédet olvas fel egy nagy magyar tudós nyitott sírja mellett. Körösi Csoma Sándor földi útja ekkor ért véget, hogy rálépjön a szellemi élet halhatatlan útjára és hogy izzó lelke testetlenül sugározza fényét a szellem szolgálatában állók fáradt homlokára. Ma száz éve ennek és mi most lélekben elzarándokolunk a dardzsilingi temető kertjébe, hogy áldásunk, há-
ánk és hű emlékeztünk hervadhatatlan lelki virágokból font koszorúját sírjára helyezzzük annak, aki örök példa és tanítás marad a számunkra.

... FELRAGYOG A HONSZERETET CSILLAGA

Körösi Csoma Sándor egyszerre született a szabadság eszméjét hirdető francia forradalommal. Akkor élt, amikor a francia forradalom hatása alatt minden nép lelkében izzani kezd a hazaszeretet. Korársai a magyar szellemi forradalom legfényesebb alakjai: Kazinczy Ferenc, Kölcsey Ferenc, Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály, akiket kereszttül megjutul a magyar nyelv és rádobban az ébredő lélek anak csodálatos kifejező képességére. Ekkor válik jelzővé: „Nyelvében él a nemzet”. Aiud (Nagyenyed) s egyik középpontja volt az ébredő szellemi mozgalomnak és különösen a Bethlen-kollégium tanárai és diákjai vettek részt ebben a küzdelemben. Hiszen az iudi (nagyenyedi) felsőbb iskolában már jogtudományokat és orvostudományokat is tanítottak. Az iskolában kitünő szellem uralkodott és természetes, hogy nem maradhatott hatás nélkül Sándorra. A legkisebb tanárok tanítottak akkor: Herepei Adám, inek különösen lelkesítő történelmi előadásai ragad-
ák el a fiukat, Hegedüs Sámuel, ki a klasszikus iro-
alom nagymestere volt. Később barátja is lett Csoma Sándornak. Ilyen tanárok hatása alatt sokat
ítakoztak a magyarok eredetéről és szinte rajon-
ásig nőtt közöttük az a gondolat, hogy Ázsiában fel-
ellenes keresni a magyarok őshazáját. Így érthetjük
meg, hogy 1806-ban akadt is három iskolatárs: Kö-
si Csoma Sándor, borgáti Szabó József és Baris
ános, akik elhatározzák, hogy felkeresik a magya-
ok őshazáját. De egy volt az, aki elhatározását vég-
e is vitte.

A nyelvtudományok fejlődése, ezzel kapcsolatban
népek őstörténetének a kérdése megragadta a Sán-
or lelkét és felfobbant benne a vágy, hogy Ázsia be-
lejárjon felkeresse a magyar nyelvvel rokonnyelven
eszlő népeket és ezeknek történelmi emlékei alap-
ján megismerje a magyar őskapcsolatokat. Kétezer
v előtt Keletről három bölcset indult el az égi jel,
a szilárd vezénylete alatt, hogy leboruljon a Krisztus
ölcsője előtt. 1819-én november hó egyik vasárnap-
on egy magyar bölcset indult el Nyugatról Kelet felé,
egy felkeresse népének születési helyét és minden
kudályon, küzdelmen, lemondáson át vezet egy fé-
yes eszme: a honszeretet tündöklő csillaga.

ADATOK FÖLDI ÚTJÁRÓL

Nincs felemelőbb és lelkesítőbb, mint végig-
ismerni annak az életnek az útját, mely egy székely fa-
sai házból indult el és a dardzsilingi temetőben ért
éget e földön. Körösi Csoma Sándor 1784 március
ó 27-én született Körösön. Családjá, ha nem is volt
azdag, de nem volt az a földhöz ragadt szegény,
únt amilyenek életrajzírói eddig szerették feltűn-
etni. Körösön, miképpen a többi székely falvakban
ninden földdel bíró család szabad, nemes és minden
dőtől mentes volt. Akinek nem volt birtoka, az zsel-
rre lett, vagy eltávozott. A szabad ember egyetlen
ötöttsége volt, hogy a haza védelmében, mint ka-
ona résztvenni köteles volt. Ilyen határőr katona
olt Csoma Sándor és atyja András is. A falu népe
nyel földje elég kevés volt, földművelésen kívül
áziiparral is foglalkozott. Híres volt a körösi szita,
mit messze vásárokról elhordtak. Valószínűleg Sán-
or-gyerekek is résztvettek ezeken a vásári utakon és így
anulta meg olyan jól a gyaloglást. Sándor a refor-
átus vallásban nevelkedett, hiszen Körös lakossága
zintiszta református. Elemi iskolai tanulmányait a
örösi elemi iskolában végezte, de már igen korán
tyja személyes nevelésben is részesítette, mivel
maga is tudományok után érdeklődő, tollforgató em-
er volt. Természetes, ha ebből a környezetből az
iudi (nagyenyedi) Bethlen-kollégiumba vezetett a
tja. A kollégium szelleméről és tanáraitól már szó-
ottam. Mégcsak annyit, hogy éppen abban az időben
kollégium tanítási módszere, szelleme igen ered-
ényes átalakuláson ment át. Sándor a legkomo-
vabb, leszorgalmasabb tanítványok közé tartozott.
A kollégium gimnázialis osztályait 1807-ben fejezte
e és akkor megkezdte a felsőbb tanfolyamok tanu-
ását. Szigorlatát 1815-ben tette le és ez arra képesi-
ette, hogy külföldi egyetemekre mehessen tanulni.
Elsőbb tanár lett a költészeti osztályban és ekkor

maga is kísérletezik versírással. Talán nem lesz ér-
dektelen, egy igen eredeti verséből egy szakaszt le-
közölni:

Az anglus mennykővét a vizen dörgeti,
Tengert s Amerika partjait rengeti.
És te Pál a muszkák rettenetes czarja,
Ki előtt térdel két világ tatárja:
Adjad uram isten, lesz még egy időre,
Hogy sas fog felülni a kakasülőre.

De e tanároskodás szomjazó lelkét nem elégítette
ki, többre vágyott és 1815-ben a királyi engedélyt
meg sem várva, a Református Főtanács engedélyé-
vel Göttingenbe utazott. Itt angol alapítvány ösztön-
díját élvezte. Nagy hatással volt reá Eichorn pro-
fesszor, a keleti nyelvek nagymestere. Ő figyelmezt-
tette Sándort, hogy az arab nyelvet meg kell tanul-
nia, mert az arab irodalomban sok fontos adatot
találhat a magyarok őstörténetére vonatkozólag.
Göttingenből 1818 szeptember 5-én indult haza és
utazása csaknem 4 hónapig tartott. Ekkor kereken
1400 kilométert ment gyalog. Otthon Hegedüs tanár-
barátja örömmel és állással fogadta. De az állást nem
fogadta el, mert most már szilárd volt szándéka:
Keletre menni, megkeresni az őt hazát. Célja eléré-
séhez a szláv nyelv ismeretét is szükségesnek látta
és ezért elhatározta 1819 február havában, hogy Ti-
moara (Temesvárra) utazik. Ez akkor szép, új
város volt. Régi lakói — Bél Mátyás szerint — szer-
bek voltak, kik a török hódoltság alatt telepedtek
meg. Hogy itt hol szállt meg, kitől tanult, nem tud-
juk. 1819 november elején indult vissza Aiudra
(Nagyenyedre) és ugyanazon év november havának
végén, egy vasárnap délután mosolygó arccal belép
Hegedüsökhöz és ezt mondja:

— No, holnap Isten segédelmével indulok! Más-
nap, hétfőn megegyezem elment és így szolt:

— Még egyszer kívántam látni! Igaz barátja
könyves szemmel megölelte, kikísérte az utra,
Sándor pedig kezében egyetlen sítáborral elindult
Kelet felé, mintha csak sétálni menne az aiudi
(enyedi) rétre.

A MAGYAR LÁMA KELETEN

Ma már mindnyájan tudjuk, hogy K. Csoma Sán-
dort nem kalandvágy, nem romantikus nemzeti érzés
vitte Keletre. Annyit nélkülözni, oly erős akarattal
egyetlen cél szolgálatába állítani és ennek teljesedésé-
ért mindent vállalni, még életét is rátenni, nem elégé-
sleges a romantikus kalandvágy. Nem is ábránd ve-
zette, hanem az a nemzeti érzésből támadt feladat,
hogy tudományos nyelvészeti eszközökkel bizonyítsa
és tisztázza a magyarság eredetét és őshazáját. Er-
ről meggyőzhet mindenkit Csoma Sándor munkája
és páratlan áldozatkészsége.

Utját így követhetjük: București. Szófia, Enos,
Alexandria, Teheran, Bokhara, Lahor a Pandzsáb fő-
város, Kasmir, Leh-ladakh fővárosa, Kalkutta,
Dardzsiling. Ezt az utat legnagyobb részben gyalog
tette meg, csak ritkán sikerült egy-egy karaván se-
gítségét igénybe vennie. Utjában mindenütt figyelt,
hallgatott nem csendül-e meg valahol az a szó, amit
ő keres. És hogy nem hallotta azt a szót, ment min-
dig beljebb és beljebb Ázsiába, az ujjurok földje
felé. Tévedés, ha azt hisszük, hogy Csoma a tibeti
nyelvben és irodalomban hitte a keresett rokonokat
feltalálni. Hogy mégis ennek tanulmányozására min-
den erővel rávetette magát, azért volt, mert benne a
legsükségesebb eszközök látta végső tervének eléré-
sére. Azért szívesen vette az angol Ázsiai Társaság
megbízását a tibeti nyelv tanulmányozására. Meg-
rendítő az a lemondás, egyszerűség, törhetetlen el-
szántság, mellyel a munkát végezte. Előbb Zanszkár
tartományban Zangla nevű falu zárdájába vonu-
l vissza és a zárda tudós főfőfőfőfőfő kezdte meg tanu-
mányait. Itt másfél évet töltött. Milyen körülmé-
nyek között? Lakosztálya egyetlen szoba, melyben
együtt lakott tanító meserével és szolgálójával. A szo-
bácskának egyetlen 30×30 centiméteres ablaka van.

Minden családban legalább egy
HANGYA-üzletrész!

Egy üzletrész 1000 lei, részletekben is
törleszthető. Beiratási díj 59 lei.

FURNICA-HANGYA

Fogyasztási Szövetkezet, Timisoara.
(Temesvár) I., Bul. Regina Maria 8 (Magyar
Házban) Dél-élelt 9—12 és délután 4—6 óráig
Vasárnap délelt 9—12 óráig

... minden fűszer és
vegyeskereskedésben
kapható!

„Franck-Cafea” Soc. pe Act

Mel a szobát fűteni nem lehetett, Csoma Sándor
vastag gyapjubundába burkolózva ült az ablak mel-
lett durva fapadon és ugyanolyan asztalon készítette
jegyzeteit a láma magyarázata alapján. 1824-ben
hagyta el a kolostort és Szabathuba ment. Itt ismer-
kedett meg Gérard J. G. orvos és természettudóssal,
aki ellátta ajánlólevelekkel és később oly szeretettel
ír róla. Innen a Teta község alatt levő phuktali zár-
dába vonult és egy éven át folytatta tanulmányait.
1827 elején visszatért Szabathuba. 1827 júliusában
ismét uton van és Kanumot választja munkássága
helyéül. Ez a tartózkodási helye a legfontosabb
munkássága szempontjából, itt tartózkodott legtöb-
bet, itt dolgozott legtöbbet két utórról és ma is párat-
lan munkáján, a tibeti szótáron és nyelvtan.

1830-ban visszament Szabathuba és 1831-ben
Kalkuttába indult. Itt tovább folytatja munkálkodá-
sát lankadatlan erővel és kitartással, bár a kolostori
nagyon is egyszerű életmód és túlfeszített munka
megtámadta idegrendszerét. Itt végre befejezte élete
két nagy művét: a tibeti szótárt és nyelvtant és 1832
december havában nyomdára kész állapotban átadta
Wilson H. dr. az Ázsiai Társaság akkori titkárnak.
A mű 1834 január havában jelent meg. A szótár 345,
a nyelvtan 204 oldalra terjed. 1834 január 30-án az
Ázsiai Társaság választmánya nagy lelkesedéssel
választja tiszteletbeli tagjává.

K. Csoma Sándor most elérkezettnek látta az
időt megvalósítani szent elhatározását, hogy a ma-
gyarok őstörténetével foglalkozzék és a magyarok ro-
konait Jugriában felkeresse. 1836 januárjában elindul
Kalkuttából, de a kedvezőtlen politikai viszonyok
miatt vissza kell térnie. Hányszor kellett utjából
visszatérnie és mindig volt lelki és fizikai ereje az utat
ujrakezdeni. A Kasmir és Leh közötti utat ötször tet-
te meg. Kalkuttában az Ázsiai Társaság Könyvtárosa
lett. Misszionáriusok gyakran keresik fel és veszik
igénybe nyelvtudását. De nem bir maradni, várni;
érzi, hogy az idő mulik és igazi tervétől még messze
van. 1842-ben 58 éves korában elindul egy akkor
még egészen ismeretlen világba, ahová senki sem tu-
dott behatolni, csak Younghusband törhetett be erős
hadsereg élén. 1842 március 4-én érkezett Dardzs-
lingbe halálos betegséggel testében. Végzetes beteg-
ségét a Himalája lábánál elterülő Terai-erdőben, eb-
ben a veszedelmes, lázas övezetben kapta. 1842 április
11-én reggel 5 órakor a nyugatban lelki bölcset vándor
földi útjára pontot tett a mindent elcsendesítő és bé-
keltető halál.

AMI MEGIS MEGMARAD

Körösi Csoma Sándort nem lehet lemérni a szel-
lemtörténet szokásos mértékével, vagy az összeha-
sonlító nyelvészet mai eredményeinek kritikájával.
Egy bizonyos: a tibeti nyelvet nála jobban senki
nem ismerte és ma sem ismeri. Aki ezután mégis
nagyobb eredményt fog elérni ezen a téren, az csak
Csoma Sándor eredményein keresztül érheti el. Fel-
mérhetetlenül többet adott ó a tudományos világnak
és nemzetének, mint amit két óriási műve: a tibeti szó-
tár és nyelvtan kifejez. Ez az, amit csak így tudok
kifejezni: a gondolat nagysága, a lélek diadala, a föl-
di lét felmagasztosulása a szolgálat mámorában. Cso-
dálatos K. Csoma Sándor munkássága, páratlan és
összehasonlíthatatlan az élete.

Végül véssük szívünkbe azokat a sorokat, melyek
ket siremléke mellé állított táblára véstek:

Egy szegény árva magyar,
pénz és taps nélkül
de elszánt, kitaró hazafiságtól lelkesítve
KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR,
Bölcsőjét kereste a magyarnak
és végre összerokkadt fáradaim alatt.
Távol a hazájától alussza örök álmát,
de él minden jobb magyarnak lelkében.

HIREK

Tűzvész esetén ezec fakat is eléc a gyilkos hőség

Arad, (temesvári) szerkesztőség és kiadóhivatal:
 L. P. Brătianu 3. Telefon: 28-10.
 Aradon előfizetők, hirdetések és reklamációk Reclama
 Hirdetőirodájában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.
 Aradi szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Hétoldalon közzététellel együtt egy hórá 110.— lei, negyed-
 évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
 Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
 pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
 Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
 fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek,
 gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
 rendszer előfizetési díj kétszerese.

SZERETNÉM, HA SZERETNÉD EZT A VERSET...

Írta: PUSZTA SÁNDOR

Egy kéz előlta fönn a lombokat
 Sárguló néma arany-kompokat...

Kozükbe fogják béna szívüket
 És átusszák a sápadt mély vizet.

Nincs rajtuk annyi suly se, mint e sző,
 Megszünt a függés, gravitáció,

Megszünt a Törvény, Erő, Ráhatás,
 Sodorja őket őszi áradás.

A fák feltartott kezű seregek,
 És hullt szívek a hulló levelek.

Szép fény ég rajtuk és a fáj fölött
 Hangtalan hullnak ég és föld között

... Egyszer meglátod majd, ha kel a hold,
 Valaki halkán miáket is előd

Az életünkre bánatot kódöz
 S mint levelet az ágfól elkööz.

Szállunk a szélbe, mint e kőszá raj,
 Másik part felé sok arany-tutaj

S bár testvérségünk egybeölöz
 Komp-sorsunk mégis oly különböz,

Mert ha sílyednek a hullt levelek
 Ök csak nyárt viznek, — mi egy életet

Néma lesz lelkünk, mint a tiszta tó
 S megszünök minden gravitáció,

Nem köt bennünket Törvény, Suly, Erő
 Kifeszült ivünk egekbevesző,

Renülünk, szállunk bádujt szórvtalan
 Idők, partok közt mégis parttalan,

Zuhanásunk szédült álomba fon
 S felébredünk az örök partokon...

— Nagy változások a török diplomáciai karban.
 A Német Távirati Iroda közli Isztambulból, hogy a
 török külügyminisztérium számos külképviseleti hi-
 vatalának vezetőit hazarendelte. Számos török köve-
 tet, főkonzult s konzult leváltottak. Többek között
 leváltották a bucarestii török követet is. A török di-
 plomáciai testületben történt nagyszabású változá-
 sokkal van összefüggésben a Radornak ama isztam-
 buli jelentése is, amely szerint Scheffkatist, a török
 külügyminisztérium protokolsztályának helyettes
 vezérigazgatóját a bucarestii török követség tanács-
 sává nevezték ki.

— A külföldi állampolgárok és az új lakbérleti
 törvény. Bucarestből jelentik: Az új lakbérleti tör-
 vénynek a külföldi állampolgárokkal szemben való
 alkalmazása tekintetében az az irányadó elv, hogy az
 illető külföldi honos országában az idegen alattvalók
 ezen a téren milyen eljárást élveznek. Amennyiben az
 illető külföldi külképviseleti szerve által kibocsátott
 hivatalos írással igazolja az azonos eljárást, az illető
 ország Romániában élő állampolgárai is élvezik a
 lakbérleti törvény előnyeit. A bizonylat hiányában a
 lakbérleti szerződés felbontottnak tekintendő.

— A magyar vezérkari főnök olaszországi látó-
 gatása. Budapestről jelentik, hogy Szombathelyi Fe-
 renc vezérredez, a magyar honvédség vezérkari
 főnöke, Caballero tábornok magyarországi látogatá-
 sát viszonozva szűkebb kíséretével rövid tartózkodá-
 sára Olaszországba utazott.

Világszerte évenként rengeteg tűzhalálról és bal-
 esetről számol be a statisztika. Az emberiség egyik
 legnagyobb ellensége a tűz és a víz, de ha nem is lehet
 az elemek pusztításait megelőzni vagy kiküszöbölni,
 mégis van már rá mód, hogy legalább lecsökkentsük
 az azokkal kapcsolatos szerencsétlenségek számát.
 Ehhez azonban az szükséges, hogy már előre felkés-
 szüljünk ily veszedelmek lehetőségére és különösen
 kioktassuk a nagy épületek lakosait, hogyan visel-
 kedjenek tűzveszedelem esetén. Braziliában például
 rendszeresen folynak ilyen tűzvédelmi gyakorlatok és
 ennek köszönhető, hogy midőn néhány évvel ezelőtt
 egy hatemeletes iskolaépület kigyulladt, rövid másfél
 perc alatt ezerkétszáz gyermek hagyta el csend-
 ben a veszélyeztetett épületet.

Igen fontos, hogy nappal vagy éjszaka ér-e ben-
 nünket a megdöbbentő meglepetés. Ha ébren va-
 gyunk, csakhamar tudunk segíteni magunkon. Egész
 más a helyzet, ha álmunkban ér a veszedelem. Ilyen-
 kor nagyon sokan ugyszólván tehetetlenek és pedig
 azért, mert előbb sohasem gondoltak arra, hogyan
 viselkedniük tűzvész esetében. A legtöbb laikus
 például azért jár szerencsétlenül tűz esetén, mert nem
 tudja, mikor szabad kinyitnia szobája ajtaját és mi-
 kor nem. A magyarázat igen egyszerű. A tűz min-
 denekelőtt emelkedő irányba tör, majd oldalt hara-
 pázik tovább. A szokványos bérház-tűz rendszerint
 alul támad, rövid idő múlva azonban utat tör maga-
 nak az emeletekre, óriási forróságot és fojtó füstöt
 támasztva. Ha valaki még kellő időben felébred ál-
 mából, gyanus recsegésre vagy füstszagra, sietve az aj-
 tóhoz rohan és kinyitja. Azonban a lépcsőházban
 összesűrűsödött hőség hirtelen átburkolja az óvatlan
 embert úgy, hogy az gyakran szédülten lezuhan.

Tűzvész esetében rettenetes a hőség a zárt lé-
 pcsőházban. Gyakran eléri a négyszáz, ötszáz, sőt ezer
 fokot is. Egyetlen lélegzetvétel elég belőle, hogy ha-
 tása halálos legyen. Aki tehát a bezárt hálószoba bi-
 ztonságában van, ne próbálkozzék az ajtón keresztül a
 lépcsőházba jutni mindaddig, míg meg nem bizonyo-
 sodott, hogy vállalkozása lehetséges. De hogyan tud-
 juk, hogy szabad-e kinyitni az ajtót vagy nem? En-
 nek módja a következő. Aki ki akar jutni a szabadba,
 mielőtt kinyitná a lépcsőházba vezető ajtót, tapintsa

azt előbb meg a kezével. Ha az forró, úgy a menekvés
 egyetlen módja már csak az, az ablakon kijutni. Ha
 azonban a lakás az emeleten van, úgy nincs más hát-
 ra, mint megvárni, míg segítség érkezik. Ezt az
 óvatosságot azonban sajnos kevesen gyakorolják.
 Mert a legtöbb ember az ajtóhoz rohan és azt tárva-
 nyitva hagyva rohan az ablakhoz. Így a levegő révén
 a lépcsőházban a tűz friss tápot kap és csakhamar el-
 önti az egész szobát.

Ha azonban az ajtó nem nagyon forró, úgy
 tartuk jobb kezünket a kilincsen, illesztük balke-
 zünket az ajtó óvatos kinyitása által támadt hasa-
 dékba és figyeljük meg, hogy milyen a lépcsőházban
 a helyzet. Erre a rendkívüli óvatosságra azért van
 szükség, mert egy hirtelen támadt légröham belk-
 heti az ajtót, vagy megtörténhetik az is, hogy a for-
 róságtól egy pillanatra megszédülünk. Ha a lépcső-
 házban még nem nagy a tűz, úgy megpróbálhatjuk es-
 uton a menekülést. Azonban ne feledjük el magunk
 mögött becsukni a lakásajtót, mert különben esetleg
 hirtelen lángrobbanhat az egész lépcsőház.

Végül tanuljuk meg azt is, hogy legbiztonságo-
 sabb a helyzetünk, ha minél közelebb vagyunk a pad-
 lóhoz. Ha tűzvész után megszembőljük annak pusztí-
 tásait a szobákban, úgy csakhamar egy érdekes je-
 lenség fogja megragadni figyelmünket. A menyere-
 egész sötét, mert teljesen befedi a koromréteg. Lejebb
 mindjobban elhalványodnak a pusztítás nyomai, vé-
 gül a padló közelében ugyszólván érintetlenek az ol-
 dalfalak. Végeredményben tehát legbiztosabbak va-
 gyunk a padló közelében, s ha egyelőre nincs menek-
 lésre semmi mód, legjobban tesszük, ha vízszintese-
 lefekszünk a padlóra és úgy várjuk meg, hogyan se-
 git rajtunk a gondviselés. Jól tesszük azt is, ha mi-
 képen a tűzoltók is tesztek, nedves ruhát kötünk a
 orunk elé. Mindenekelőtt azonban óvakodjunk mellé-
 lélegzetet venni, mert ilyen óvatlan pillanatban, köny-
 nyen meghalhatunk a belehelt mérges gázok követ-
 kezében. Legfontosabb pedig az, hogy azonnal men-
 küljünk az égő házból, ha erre mód nyílik. Soka-
 vannak ugyanis, akik ilyenkor előbb még ide-oda fu-
 kosnak és értékeiket akarják megmenteni. Miközbe-
 anyagi javaikat hazszolják, elvesztegetik az időt és
 biztos halálnak lesznek martaléka.

— **POLGAROK, IGYEREZZETEK MEGRENENNI
 KÖTELESÉGETEKET az ország iránt, mint aho-
 gyan a katonák a harctéren megteszik; Jegyezzetek
 visszatérési kölcsönt!**

— **Elsüllyedt svéd hajó. A 3560 tonnás „Arras”
 nevű svéd hajó a borkumi vizeken aknába ütközött és
 elsüllyedt. A legénységet sikerült megmenteni, de hat
 matróz súlyosan megsebesült.**

— **Az amerikai hajók egymást pusztítják. Wa-
 shingtoni jelentés szerint az egyik amerikai torpedó-
 naszád véletlenül egy torpedót lökt ki, amely tiz kiló-
 méternyi utat tett meg és azután az egyik 4070 ton-
 nás amerikai teherhajóba furódott. Az amerikai ten-
 gerészeti hivatal szerint a megrongált hajó nem fo-
 rog közvetlen veszélyben. Hangoztatják, hogy vélet-
 lenségről van szó, mert a megállapítások szerint a
 torpedónaszád célzószervezetében rövidzárlat történt
 és ez sütötte el a torpedóvetőkészüléket.**

— **A fegyvertartási engedélyek kiváltásának új rendje**
 a prefekturák útján már a vadásztársaságok tudomására
 jutott. Az új rend szerint április 24-ig bezárólag mindenki
 köteles kérvényt beadni, ha a vadászfegyvert megtartani
 akarja. A kérvényhez csatolni kell az igazságügyi ható-
 ság bizonyítványát arról, hogy a folyó mód ellen nincs
 semmilyen büntető eljárás folyamatban. Ezt a bizonyít-
 ványt személyesen kell kérni mindenkinek az ügyész-
 től. A városi lakosok kérvényeiket a rendőrségnél, a falu-
 sík a jegyzőségnél adják be. A megszabott bélyegeken
 kívül csatolni kell két 5x5 cm. fényképet. Csak azokat a
 kérvényeket vesszük figyelembe, amelyeken a vadásztár-
 saságok igazolják, hogy a folyó mód vadásztársasági tag
 és hogy tagsági kötelezettségének a legpontosabban meg-
 felelt. A kérvénymintákat a vadásztársaságok bocsátják
 a tagok rendelkezésére. Akinek önálló vadászterülete van,
 az a községi előjáróság útján ezt a tényt és a terület
 nagyságát igazolni köteles. A vadőrök részére a fegyver-
 tartási engedélyt az alkalmazó társaságok csak abban az
 esetben kérhetik, ha a vadór a földművelésügyi miniszte-
 rium részéről elismert vadór és erről fényképes igazolvá-
 nya van. Ujból, nyomtatásos felhívjuk a vadászok figy-
 elmét arra, hogy e hó 24-ig kérvényeiknek iktatva kell
 lenniük, másképp fegyvereiket be kell szolgáltatniok. A
 bevonultaknak hazatértük után, egy hónapon belül lehet
 kérvényeiket beadniok, de igazolni kell katonai szolgálata-
 tukat, illetve elbocsátásukat. A régi fegyvertartási enge-
 délyeket csak az újak átvételénél kell beszolgáltatni a
 prefektúra illetékes ügyosztályánál.

— **A Déli Hírlap irodalmi pályázatának ere-
 ménye még mindig nem volt nyilvánosságra hozhat
 mert a bíráló bizottság egyes tagjai katonai szolgá-
 latot teljesítenek és így nem készíthették el a bírálata-
 kat. Gondoskodás történt, hogy helyettük mások
 vállalják a bírálói tisztelet és amint elkészülnek mu-
 kájukkal, a pályázat eredményét is nyilvánosságra
 hozzuk.**

**Tavaszikabátokat, ruhákat
 fest, tisztít**
K N A P P
 modernül berendezett válalata
 ARAD, Str. Brătianu 2 4 sz. (Minorita-palota) Episco-
 pul radu 10 szám,

— **Megölte édesapját. A fővárosi büntető tá-
 bizenőti évi kényszermunkára ítélte Vişoiu Nicolae
 volt középiskolai diákot, aki két év előtt megö-
 ltatva édesapját. A bíróság ugyanakkor kötele-
 az apagyilkos fii anyját, hogy az áldozat első ház-
 ságából született gyermekeknek fizessen ötvenezet
 lei kártérítést.**

TAKARÉKOSKODJUNK A KENYÉRREL!

— **Jűjjetek Hozzám!** címmel megjelent a Dr. P. Bos-
 Fortunát által összeállított ima- és énekeskönyv negy-
 dik kiadása Devan a Korvin-nyomda kiállításában. Ez a
 közkezdelt és kedves imakönyvet szép és új képek dísz-
 tük és benne az iskolás gyermekek megtalálják a legsze-
 imádságokat és énekeket. Ára ötven lei és megrendelhe-
 Oficiál Parohial Rom, Cat. Humedoara.

— **Petróleumot töltött az égő gyorsfűzőbe. A
 városi Cazarmii-utca 70. számú ház egyik padl-
 szobájában lakott Bálint Rada harminc éves asszo-
 egy benzinkerakot munkásának felesége. Az asszo-
 hajnalban petróleumot akart tölteni egy égő gyors-
 fűzőbe. A petróleum meggyulladt, mire a megrém-
 asszony a gyorsfűzőt a szoba közepére dobta. A l-
 góktól meggyulladt a berendezés és az asszony
 hája is. Sikoltozására a ház tulajdonosa a segít-
 gére sietett és eloltotta az asszony ruháját. Bálint
 Rada olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy
 orvosok nem biznak felépülésében.**

Lidó-étterem, Arad. Elsőrangú konyha, kitűnő italok

A kenyér Isten adománya. Becsüljük meg, takaróskodjunk vele!

— **A mozgósítottak családtagjainak segélyezése.** Temesvári (temesvári) pénzügyigazgatóság közli, hogy a mozgósítottak családtagjainak járó segély megfizetése a pénzügyigazgatóság nyugdíjsztyályánál április 13-án és 14-én történik.

— **Kukoricaliszt kapható.** Timisoara (Temesvárt) április 13. és 14. napjára hétfőre és keddre személyenként 500 gram kukoricaliszt kapható. A 8. számú husjegy alapján vehető át a Prutka-cég kerületi lerakataiban, valamint azoknál a kereskedőknél, ahol eddig is kapható volt. A kukoricaliszt kilója 19 leibe kerül.

— **Peru és Equador már megint kezd...** Buenos Airesből jelenti a Német Távirati Iroda: Washingtonból közlik, hogy Sumner Welles külügyi államtitkár erősítette azt a hirt, amely szerint az equadori kormány paraszott a peru kormány ellen a riodejaneiroi döntőbíráskodás rendelkezéseinek áthágása miatt. A hivatalos tiltakozó jegyzék még nem érkezett meg.

— **A halálraítelt okiratokat hamisított.** Bucurestéből jelenti: Nicolau Mircea a legionarius uralom alatt Craiovan rendőrfelügyelő volt és ezen minőségében több büncselekményt követett el, melyekért a hadbírószék halálra ítélte. Az ítélethezatal a távollétében történt, mert az időközben megváltozott. Kiderült, hogy Bucurestébe ment és ott Ciura névre személyazonossági bizonyítványt hamisított maga részére és ezt használta. Turpisságot leztek és a vacarestii fogházba szállították, ahol várja, hogy okirathamisítás miatt is ítéltékzezzék.

— **Óskori lelet Franciaországban.** Párisból jelenti, hogy a Rhone-folyó völgyében folyó ásások alkalmával egy tíz négyzetméter területű mozaik került napvilágra, melyről megállapították, hogy a mozaik idejéből való. A mozaik színei az évszázadok idejéig megőrizték eredeti élénkségüket.

— **Hegedűhangverseny.** Prosteau Jean, a kiváló zeneelművész április 13-án este 9 órakor hangversenyt ad a timisoarai (temesvári) kulturpalotában.

— **Üzérkedés új cipőkkel.** A timisoarai (temesvári) rendőrség új cipőkkel való üzérkedés nyomára ráesett és megállapította, hogy negyven pár cipőről van szó, amelyek a Dermata cipőgyár józsefvárosi üzletéből származnak. A cipők ugyanazok a narkertettek ki az üzletből és nem voltak zárva, hanem apró bórdaarabokból készült a talpuk. Amíg a cipők maximális ára a forgalmi adóval együtt 2135 lei páronként, addig a „magánforgalom” mégis 3800 leiert került a vevőkhöz. A cipők a közben többek öntökába jutottak és Bergan Tibor, valamint Bernáth Béla árusították azokat. A rendőrség megkezdte a Dermata-cég egyik alkalmazottjának kihallgatását is, aki ellen az a vád merült fel, hogy az ő révén jutottak a cipők a „magánforgalomba”.

— **Orvosi hír.** Dr. Weisz Sándor (medic evreu) orvos, rendelőjét áthelyezte Timisoara (Temesvárt) IV. Dragalina-tér 13. szám alá (volt Scudieres). Rendel. d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

— **Halálra gázolta a vonat.** Targovisteből jelenti, hogy a Targoviste—Pucioasa vasútvonalon megállt a Diaconescu Traian negyven éves Branești székely lakos megesonkított holttestét. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen embert a vonat gázolta halálra.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek Timisoara (Temesvárt): Braica Nicolae kosárfonó fia Nicolae, aet György magántisztviselő leánya Nóra, Istók kereskedő fia János. Házasságok kötődtek: Gheorghe villamos vasuti alkalmazott és Gantiu Anna, Ternován István cipész és Varga Piota, Varga Miklós munkás és Furák Erzsébet, Florea Constantin magántisztviselő és Sechei Elena, Itean Alexandru magántisztviselő és Sabau Augusta, Suvlacov Stefan állami tisztviselő és Pauciu Florica, Mandl János mázoló és Ernszt Mária. Haláltak: Nedin született Miletin Mária 58 éves, kerület, Linistei-utca 8, szám; Untan Alexandrina, 56 éves.

— **Öngyilkos lett az első magyar repülőgéptervező.** Budapestről jelenti, hogy a Sipos-étteremben öngyilkosságot követett el Thoroczky Péter gróf, öt-hét éves mérnök, aki mint Magyarország első repülőgéptervezője a polgári repülés terén nagy érdeket szerzett. Thoroczky Péter gróf ősi erdélyi nemesi családból származott és az utóbbi években egymás után veszítette el hozzátartozóit. Három év előtt meghalt az édesanyja és édesapja, tavaly pedig a felesége távozott az élők sorából. Felesége halála után megmondította, hogy most bánatában agyon-

— **Tarnaveni (Dicsőszentmárton) lakószáma** 1940. évben 7014 volt, míg 1941-ben 7400 volt a lakószáma. 1940-ben 130 pár, tavaly pedig 104 pár kötött házasságot.

Harminc év előtt süllyedt el a Titanic angol luxushajó és másfélezer ember vesztette életét

Titanic volt a neve annak a csodahajónak, amelyet az angol White Star társaság több mint száz millió font költséggel építtetett és amely most harminc éve — 1912 április 12-én — indult első és utolsó útjára. A szokott pöffeszkedéssel írtak arról a hajóról az angol újságok. A Titanic a szó szoros értelmében luxushajó volt. Az utasok kabinjaiban, a szalónokban, olvasószobákban, játéktérkében a parkettot a legdrágább szőnyegek borították, a falakon nagy művészek festményei lógtak, a butorokon aranyveretek voltak, a kályhák ezüstből készültek. Az első osztály utasait a sokfogásos ebédek és vacsorákat a legfinomabb porcellánokból, tiszta arany evőeszközökkel foglalták. Volt a hajón tenniszter, lovarda, uszoda, színház, táncterm, h. ngyversenyterem, golfpálya. A Titanic hossza 260, szélessége 29 méter, tonnatartalma pedig 45.000 volt. Ennél nagyobb és fényűzőbb hajót még nem bocsátottak vízre. Első útjára angol és amerikai milliósok váltottak maguknak jegyet, akik 1200 dollárt fizettek személyenként. Nem vette meg azonban a White Star Line, a Titanic tulajdonosa, a második osztályú utasokat sem. Es emig az első osztályú utasok vagyona körülbelül husz millió dollárt képviselt addig a harmadik osztály csak meg száz kilányórló utasának az otthoni elbírhatalatlan nyomor adta a vándorbotot a kezébe.

Southampton kikötőjéből 1912 április 12-én futott ki a Titanic. Az út pompás volt. A hajó gyorsasága nőttön nőtt. Az utasok között volt ugyanis J. Bruce Ismay is, a White Star Line elnöke, aki fejbe vette, hogy a Titanicnak már az első útján el kell hódítania a németektől az óceán kék szalagját és azért egyre veselkedett Smith kapitánnyal és Wilkens főmérnökkel, hogy tovább fokozzák a hajó gyorsaságát és nem törődött azok kijelentésével, hogy a gépek amugyis túlhaladták már teljesítőképességük határát.

Igy érkezett el április 14. vasárnap. Másnap délután kellett volna megérkezniük Newyorkba és azért az utolsó estén bált rendeztek a hajón. Szólt a zene és petakokban folyt a pezsgő. És akkor történt, hogy a hajó egyik rádiótávirássa átnyújtotta Ismay elnöknek az Amerika nevű német hajó dróttalan sürgönyét:

— Vigyázat! Óriási jéghegy keresztezi a Titanic pályáját.
Ismay bosszusan morgogja:
— Német csalafantáság! Így akarják, hogy a Titanic

lassítsa járását és ne nyerve el a kék szalagot.

Es bosszusan gyüri zsebre a táviratot. Azonban félóra múlva más hajókról hasonló dróttalan üzenetek érkeznek. Valósággal zuhognak a jóakaratu figyelmeztetések. Azonban Ismay nem törődik velük. Megparancsolja a kapitánynak és a hajómérnököknek, hogy cs-k folytassák tovább, sőt fokozzák a rohanást. Sötét is volt a tenger és ködös. Tíz óra tájban gyenge rázkodást éreztek a mulatózók. A jéghegy valóban keresztezte a Titanic útját és víz alatti részével felhasította a hajó alját. A mérnökök azonnal megállapították, hogy a hajó menthetetlen. A zenekarnak tovább kellett játszania, nehogy az utasok között pánik támadjon. A hajó 1308 utasa közül senki, a 898 főnyi személyzet közül pedig csak nagyon kevés tudta meg akkor, hogy a Titanic sohasem éri el a newyorki kikötőt, ellenben rövidesen a tenger fenekére süllyed. A két rádiótávirás megkapta a parancsot, hogy az óceánom közelben járó hajók figyelmét hívja föl a szerencsétlenségre. Egymást röppentek minden irányba a S. O. S. hívőjelek. A Titanic segítséget kért és közölte tartózkodás helyét is. A hozzá leközelebb levő hajónak is azonban három-négy órára volt szüksége, amig odaérhetett.

Sokáig nem lehetett már titkolni a bajt. A Titanic fedélzetén erre leírhatatlan jelenetek játszódtak le. Az utasok hatalmasba akartak keríteni a mentőcsomakokat és a hajótiszteknek revolverövésekkel kellett valamelyes rendet teremteni. Kiadták a parancsot, hogy csak asszonyok és gyermekek szállhatnak be a csónakokba. Volt sok asszony, aki lemondott arról és inkább a h-lált választotta, de nem hagyta el férjét. A zenekar is abbahagyta már a vig melódiait játszását és szoltárokba fogott.

Mire a mentő hajók megérkeztek, a Titanicot már nem találták. Annak végzete beteljesedett. Néhány mentőcsónak ringott a vizen hajótöröttel, néhány száz menekült pedig a szerencsétlenség okozóján, a jéghegyen kuporgott félig megfagyottan.

Bruce Ismay hajótársasági elnöknek nem volt annyi bátorsága, hogy sok-sok más férfiulval együtt a halált vállalja, hanem gyáván szintén az egyik mentőcsónakba furakodott. Több mint 1400 ember lelte halálát a hullámokban. Az óriási és példátlan szerencsétlenséget az angol kapsziság okozta. Mister Ismay nem kapta meg a kék szalagot, de nem kapta meg a kötelet sem, melyet pedig megérdemelt volna. (Andorás)

— **Egyetemleges felelősség a forgalmi adónál.** A forgalmi és fényűzési adótörvény április 1-én életbe lépett módosításai a többi között kimondják, hogy azok a kereskedők és vállalkozók, akik otthoni munkát adnak a kisiparosoknak, termelőknék tekintendők és mint ilyenek egyetemlegesen felelősek az utóbbiakkal a forgalmi adó kiegyenlítéséért. Felelőségük közvetlen az árkülönbözet utáni adó tekintetében.

— **Megnyílt a milánói vásár.** A huszonharmadik milánói vásár tegnap megnyílt. A vásár vezetősége ülvözölő táviratokat intézett a Ducehoz és más olasz vezető személyiségekhez. A táviratokban utalnak arra, hogy a huszonharmadik milánói vásárnak a háboru második évében való megnyitása az olasz munka és nemzeti szellem szívóságát bizonyítja. A vásáron ötezer kiállító vesz részt, köztük ezer külföldi kiállító nyolc nemzet képviseletében.

— **Halálraítelt belga tisztek.** Párisból jelenti, hogy a bíróság halálraítelt egy belga hadnagyot és egy törzsörömcstert, mert a háboru idején, a németek elönyomulása alkalmával tizenhat polgári foglyot a legkegyetlenebb bestialitással meggyilkoltak.

— **Váratlan razzziák a fővárosban.** Bucurestiből jelenti a Rador: A bucurestii rendőrség és az egészségügyi hatóságok nappal és éjszaka váratlan razzziákat tartanak a fogyasztó helységeekben, a különböző házakban, ahol tiltott szerencsejátékok folytának. A razzziák alkalmával számos olyan egyén került kézre, akiket az igazságügyi hatóságok keresnek.

— **Adományok.** Sz. F. mérnök és felesége édesanyjuk halála évfordulója alkalmából koszorúmegváltás címén 500 leit adományoztak a dr. Kakuk napközi gyermekotthon javára. Ugyancsak a dr. Kakuk napközi otthon javára Rajtuch István gyógyszerész lapunk kiadóhivatalában 500 leit adományozott. — A Kardos-telepi napközi otthon számára lapunk kiadóhivatalában R. K. 50 leit és N. N. 170 leit adományozott. — A beteg nővérét és kiskoru unokáját eltartó szegény özvegyasszony számára W. A. 170 leit és Pali 140 leit adományozott.

— **Félmillió betörés egy kereskedőnél.** A rendőrség elfogta Grossmayer János és Bernáth Béla timisoarai (temesvári) lakosokat, akik három nőismerősükkel együtt Detan (Dettán) jártak és ott Hack Sándor kereskedő üzletébe betörték. Mintegy félmillió lei értékű árut vittek el magukkal a betörésből kifolyólag.

— **Különös szerencsétlenség egy párisi pályaudvaron.** Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: Az egyik párisi vasuti állomáson rendkívül furcsa szerencsétlenség következtében vesztette életét három személy. Az egyik mozdony kazánjának szellepje kiugrott. A mozdonyon tartózkodó két mozdonyvezető és egy fűtő a kiáramló forró gőz miatt olyan szerencsétlenül ugrott le, hogy a másik sín páron tolató mozdony mindhármukat halálra gázolta.

— **Munkaszolgálatosok összeírása.** Tarnaveniben (Dicsőszentmártonban) a város megbízottai házról-házra járva összeírják a 20—60 év közötti férfiakat, akik kötelesek munkaszolgálatot teljesíteni. A munka pénzbeli megváltásának összegét a város fogja megállapítani.

Ügyeletes gyógyszerterek

Vasárnap, április 12-én Timisoaran (Temesvárt) a következő gyógyszerterek tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Bratianu-téren levő Götz gyógyszerter, Gyárvárosban a Badea Cartan-téren levő Maszalis és a Stefan cel Mare-uton levő Zeiner gyógyszerter, Erzsébetvárosban a Porombescu-utcaiban levő Sarga gyógyszerter, Józsefvárosban a Vacarescu-utában levő Braun gyógyszerter, Mehalában a Corvin, Fratelian (Ujkisodán) a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerter.

Hétfőn, április 13-án Timisoaran (Temesvárt) a következő gyógyszerterek tartanak ügyeletes szolgálatot: Belvárosban az Alba Iulia-utcaiban levő Kun gyógyszerter, Gyárvárosban a Stefan cel Mare-utcaiban levő Jahner R. gyógyszerter, Erzsébetvárosban a Carol-uton levő Mária gyógyszerter, Józsefvárosban a General Dragalina-téren levő Csillag gyógyszerter, Mehalában a Corvin, Fratelian (Ujkisodán) a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerter.

Mozi

Vasárnap és hétfőn Timisoaran (Temesvárt) a mozik műsora a következő: Apolló: A Deruga-ügy. Capitol: Férfiüggyalkodás, Thalia: A hazug szerelem, Corso: A daloló Nápoly, Fratelia-mozi: Luna asszony, Roxy-mozi (csak vasárnap): Luna asszony.

A kétésfél évezredes modern állam

Marco Polo, a nagy olasz utazó, adott először hírt Japánról, amelyet Zipangunak nevezett, de maga sohasem járt a szigetországon. Japánt az európaiak részére voltaképpen Mendez Pinto tengerészkapitány fedezte föl, aki éppen most négyszáz esztendő előtt — 1542-ben, miként azt japán krónikák is említik — jelent meg hajójával az egyik kikötőben s több szigetet is meglátogatott.

Japán történelme messze visszanyul a Krisztus előtti évszázadokra. A hajdankorban a japánok törzsekre oszlottan éltek és minden törzsnak megvolt a maga főnöke. A tulajdonképpeni japán birodalomnak Dsimmu törzsfőnök vetette meg az alapját, aki Krisztus előtt 667-ben a szigetország déli részén sorra kiszorította hatalmukból a törzsfőnököket és a hatalmat végül valamennyi sziget fölött a saját kezében összpontosította. Ugyanakkor felvette a tenno elnevezést. Tenno császárt jelent, de ugyanezt jelenti a mikádó is, amely néven Európában a japán császárt ismerik. A tenno mellett nagy befolyásra tettek szert azok az előkelő családok is, amelyek közül a tennek feleségeket választották. Jori Tomo, aki ilyen hatalmas családból eredt, 1192-ben annyira háttérbe szorította a tennot, hogy a fővezér, azaz japánul a shogun kezébe került. Így tartott ez 1868-ig, amikor Mutsu Hito tenno a shoguni intézményt megszüntette és minden hatalmat ismét a saját kezébe összpontosított.

Mutsu Hito tenno alatt kezdődött Japán új korszaka. Japán kikötőit most már megnyitották feltétel nélkül az európai hajók előtt és Japán diplomáciai összeköttetésbe lépett az európai és amerikai országokkal. Rengeteg japán ifju árasztotta el az európai iskolákat, ugyanakkor azonban európai mintájú iskolák és egyetemek kezdtek működni Japánban. Ez a modernizálás befolyással volt az állami berendezkedésre is. Japán, amely eddig feudális monarchia volt, megindult az alkotmányosság felé. 1873 január elsején — a japáni időszámítás 2553-ik évében — nemcsak a Gergely-féle időszámítást vette át Japán, ugyanakkor a tenno szükebb tanácsot nevezett ki, amellyel megosztotta törvényhozói hatalmát. Ebből a tanácsból fejlődött ki aztán a kormány. A tenno most már minisztereket nevezett ki a pénzügy, hadügy, tengerészet, kereskedelem, belügy, igazságügy, közoktatásügy intézésére. Japánban mindinkább gyökeret vert az alkotmányos élet utáni vágy és 1889-ben megszerkesztették az első alkotmányt, amely a németországi Bismarck-alkotmány nyomán készült.

Az alkotmányos élet Japánban maga után vonta a pártok létrejöttét. A különböző pártok Japánban éppen úgy versengtek egymással, mint a világ sok más országában. Pártviszályok keletkeztek, amelyek az ország kárára voltak. Az egyes pártok mögött pénzemberek, bankcsoportok állottak és voltaképpen azok kormányozták. Már 1932-ben nagy volt emiatt az elégedetlenség, amely abban csúcsosodott ki, hogy a rendszerrel elégedetlen fiatal katonatisztek agyonlőtték Inukai báró miniszterelnököt.

A tulajdonképpeni újabb átalakulás Japánban 1936-ban kezdődött, amikor gárdatisztek puccskisérletét után a mostani tenno, Hirohito beleegyezését adta, hogy a második Konoye-kormány alatt megtörténjék a fokozatos átalakulás a tekintélyuralomra. Ennek növekedménye volt a politikai pártok megszüntetése. 1940-ben a pártok saját maguk mondották ki feloszlásukat. Az átalakulás az új rendszerre az elmulult 1941 év utóján következett be, amikor Tozso főtábornok lett a miniszterelnök és a katonai személyiségek a kormányban több tarcát kaptak. Ezzel világossá lett, hogy Japánban az állam biztonsága, jóléte és fejlődése a hadsereg és a tengerészet kezében van. Ez a hadsereg és a tengerészet, amely kiválóságát a kínai-japán és az orosz-japán háborúkban annak idején pompásan megmutatta, az elmulult tíz évben újabb dicsőséget szerzett a régihez. Megteremtette az önálló Madzsú államot és megkezdte a rendcsinálást Kínában. Most pedig az Amerika és Anglia elleni háborúban bizonyosságát adja, hogy nem tűri Japán bekerítését és természetadta mozgási szabadságának korlátozását. Japán eddig is aratott óriási győzelmeivel kezdek rá, hogy nemcsak Kelet-Ázsiában, hanem Hollandiában, Polinéziában és Ausztráliában is megcsinálja a szükségessé vált új élettervezést.

Japán, a tengelyhatalmak távoli nagy szövetségese, amely fejlődés tekintetében megelőzte az összes ársíki országokat, még sok csodálatos tettet fog végrehajtani. Mindenképpen igazolja szövetségeseinek beléje vétett bizalmát.

SPORTESEMÉNYEK

Nagy esemény lesz a mai Chinezu!-CAMT—UDR bajnoki mérkőzés

A sport iránti érdeklődés, a nagy hanyatlás után, most ismét örvendetes emelkedést mutat. A husvéti körmérkőzés nagy sikere már ennek a javuló érdeklődésnek a kézzelfogható jele volt. De azok az egyesületek, amelyek a különleges idők ellenére lankadatlan erővel dolgoztak, meg is érdemlik a most jelentkező érdeklődést.

Timisoara (Temesvárott) kétségtelenül a Chinezu!-CAMT volt az az egyesület, amely a legnagyobb eredményt érte el a megszokítás nélküli, komoly sportmunka terén. És így ért el a tavaszi forduló legnagyobb mérkőzéséhez, a ma délutáni

Chinezu!-CAMT—UDR bajnoki

találkozóhoz. Ez a vitathatatlanul fontos bajnoki pont harc ismét megmozgatja a közönséget, hiszen ismét nagy küzdelemre van kilátás olyan csapatok között, amelyek jelenleg a legjobbak sorában foglalnak helyet. Biztos, hogy mindkét csapat teljes erő-

bedobással küzd majd a pontokért: A Chinezu!-CAMT az esetleges továbbjutásért, az UDR pedig az eddig megőrzött veretlenségéért. A mérkőzés délután 6 órai kezdettel a Banatul-pályán kerül eldöntésre. Mereszen aradi játékevezető vezetésével. Előzőleg délután két órai kezdettel a Chinezu!-CAMT ifjúsági csapata a Vulturii első csapatával játszik barátságos mérkőzést.

A Basarabia-kupa bajnokság első csoportjának mai utolsó fordulóján Resitan (Resicán) az SSM CFR csapatát látja vendégül, ez a mérkőzés is nagy harcot ígér.

A további kupaműsor:

II. csoport: Arad: Crisana CFR—Gloria. Buzău: Mica—Transilvania. IV. csoport: Petritu: Lonea—Jiul Lupeni (Lupény): Minerul—UM Cugir. X. csoport: București: Sportul Studentesc—Juventus, Rapid—Carmen—Unirea Tricolor.

A Szolnok ponte'önyre is szert tehet a magyar bajnokság mai fordulójában

A magyar labdarúgó NB I a husvéti szünet után ma ismét érdekes fordulóval folytatódik. Ebben a fordulóban ugyanis a Szolnoki MÁV csapatának ismét nagy esélye van arra, hogy pontelőnyre tegyen szert és így ragadja magához a vezetést a bajnokságban. Ugyanis vetélytárs a Csepel—WMFC Salgótarjánban játszik és ott minden biztonnal nehéz dolga lesz. Ezzel szemben a Szolnok odahaza látja vendégül a Kolozsvári AC csapatát. Könnyű dolga lesz a harmadik bajnokjelöltnek, az Újpestnek is, hiszen Újpesten játszik az Újvidéki AC csapatával. Nagy harcot ígér a budapesti Elektromos—NAC találkozó is, ez a két csapat egymás mellett áll a bajnokságban. A sereghajtó SzVSE a Ferencvárost látja vendégül és minden biztonnal az a titkos vágyuk, hogy az Újvidékéhez hasonló meglepetést érjenek el a

talvaji bajnokkal szemben. A mai forduló sorsolása (zárójelben az őszi eredmények) különben a következő:

SzVSE—Ferencváros (2:10).
Elektromos—NAC (0:7).
SalBTC—Csepel—WMFC (1:1).
Újpest—Újvidék (4:0).
Kispest—DiMAVAG. (5:3).
Lampart—Szeged (0:8).
Szolnok—Kolozsvári AC (2:0).
Gamma—MAVAG (3:0).

Az eddigi tapasztaltak után most már csak biztosan lehet jósolni azt, hogy a szokásossá meglepetések ezalkalommal sem maradnak el.

Rádió

VASARNAP, APRILIS 12.

București műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 8 Hanglemek. 8.45 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 Ifjúsági felőra. 12.55 Zenekari hangverseny. 13.45 Hírek. 14 Hanglemek. 15 Mezőgazdasági előadás. 15.45 Karének. 16.10 Egészségügyi kalendárium. 16.20 Indulók. 16.40 Barangolás a Bakonyban. 17 Hírek. 17.20 Magyar dalok. 18 Elbeszélés „Kesztyűs kézzel” címmel. 18.20 A német birodalmi kivánsághangverseny egyrészének közvetítése. 19 Hírek. 19.20 A rádiózenekar hangversenye. 20.25 Hangképek a vasárnapi sportjáról. 20.45 A Tilinkó című francia pástorjáték. 21.40 Hírek. 22.15 Nóták. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Hanglemek. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Cigányzene. 12.15 Zenekari hangverseny. 15 A Rigoletto című opera közvetítése. 18.20 Magyar szerzők világhírű művei. 19.30 Beszélgetés a táncról. 20 Hírek. 20.25 Zenekari hangverseny.

HÉTFŐ, APRILIS 13

București műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Ének. 11.40 Japán emlékek című előadás. 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Cigányzene. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemek. 16.15 Diáklőra. 16.45 Hi-

rek. 17.15 Katonazene. 17.40 Felolvasás. 18.15 A tonai fogalmak történelmi eredete. 18.35 Kamararús hangversenye. 19 Hírek. 19.20 Jazz-zongora. 19.30 Zilahy Lajos előadása: Ott ahol gyermek voltam. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 20.15 Hírek. 22.10 Cigányzene. 22.30 Szalonötös hangversenye. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24 Hírek.

Budapest II: 18.35 Német nyelvtanítás. 19 Jaz-zongora. 19.15 Bucsú Tisza Lajostól. 19.50 Szép hangok. Előadja Abonyi Géza. 20 Hírek. 20.10 Cigányzene. 21 Felolvasás.

KEDD, APRILIS 14

București műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Magyar dalok. 11.20 Ének. 11.40 vattudósítás. 12.10 Fúvózene. 12.40 Hírek. 13.30 társi szolgálat. 14 Táncczene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.10 Gyermekdelután. 16.45 Hírek. 17.10 Japán zene és japán dalok. 17.50 Felolvasás. 18.30 buvárszolgálat. 18.35 Zongorajáték. 19 Hírek. 19.30 Tangóharmonika. 19.35 Utazás a szív körül versenypórában és dalban. Felolvasás. 20.40 Cigányzene. 21.10 Hírek. 22.10 Táncczene. 22.35 Szalonzene. 23 Hírek. 24 Hírek.

Budapest II: 17.15 Ruszin műsor. 17.40 Szvi Olasz nyelvtanítás. 18.35 Mezőgazdasági előadás. A rádiózenekar hangversenye. 19.20 Segít az ország (Elbeszélés). 19.35 Énekkar hangversenye. 19.45 Hírek. 20.20 Táncczene. 20.45 Jogi előadás. 21.05 nőnégyes hangversenye.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik drága halottunk

Soós Pálné szü. Varga Klára

ravatalára koszorút és virágot helyeztek, temetésén résztvettek, fájdalmukat vigasztaló szavakkal enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család

Akinek egy furcsa fabáb szerzett halhatatlanságot

Pinocchio születése és diadalutja

Boldog római sétáim idején a Piazza Navona sá- és bódé-utvesztőjében, ahol Befana, vagyis Vízszent előtérben a gyermekszemeknek és szíveknek veszi a káprázatosokat raktak ki, özsufolva valami csodálatos tarka-barka tündérszaggá mindazt, ami szem-szájnak ingere, legsümpen és a legváltozatosabb formában, egy furcsa fabábal találkoztam. Merev és esetlen volt minden tagja, furcsa kaján és egyben fancsali mosoly merített facsontos arcára, de legkülönösebb, legmulatósabb és mégis legfenyegetőbb hosszú tühegyes füle volt. Mintha egyenesen arra temett volna ez a keszű hegyes orr, hogy sok mindenbe beleüssék, bár nehezen volt elképzelhető, hogy is lehet éppen formánál fogva minden leben kanál.

Egészen különös, bohókás, csalafinta forma le- gyott a fabáb. Fintorgó paprikajancsi ábrázata zatasztító és mégis kedves. Ha ránézett az ember mentelenül is mosolyra húzódtól a szája széle. Me- geségében annyi kifacsart mozdulat lehetősége zanyadt. Gunyos alamuzsisággal nézett és mégis genes őszinteség sugárzott a szeméből. Ingerkedő szmájúság árkolódott vonásaiba, mégis kedves ba- nak érezhette mindenki.

Fából volt és mégis együttérző szívet sejt- hetett benne mindenki.

gyermek sejtették is, mert túlradó szeretetükbe adták. Nem akadt a bucsus sátrakban olyan drá- májátékszer, olyan inycsiklandozó mesésbáb, olyan várványszínekkel csalogató cukor, amelynek láttá- ny felragyogtak volna a gyermekarcok, mint ez a fá- báb kalimpált hirtelen eléjük.

A kialudt és újra kigyulladt Lámpás

Egyébként az író életében nagyon kevesen tud- tak, hogy Carlo Lorenzini ennek a népszerűségében re- gye gyarapodó gyermekkönyv szerzője, Domenico Lorenzini igazi nevét tulajdonképpen csak egyszerű kövén kapta vissza.

Műveit mindig csak Collodi álnévvél je- gyezte.

hívták azt a kedves, toscanoi falucsát, ahol bol- ggyermekéveit töltötte.

Papnak nevelték, újságíró lett belőle

Kedves, bájos helyecske ez a Collodi. Hamisítat- ta Toscanai táj. Lágú hajlásu halmain szőlők, oiaj- k zöldelnek. Karsu és sötét ciprusok testőrsége so- kokzik fel az utak mellett s az égő napsütésben ha- mas terebélyű gesztenyefák árnya ad nyhent. A scia morajló vize malmok, papírgyárak, szövőmü- lyek kerekait hajtja s ez a sok ipar módossá teszi község lakóit.

A kis Carlo, aki rendkívül vidám fiúcska volt, ész nap ott hancurozott a pázsitos malomárkók- n, mert a Garzoni-kastély gyönyörű kertjéből, melyet a settecento barokjának izlése szerint rende- tt a híres Ottaviano Diodati, ki volt tiltva ez a si- rehád. A hercegi konyha innyes falatjaiba azonban leköltözt a kis Carlo s tanult valamit apja mester- géből is, azért tudta később olyan inycsiklandozón írni a Vörös Rák és a Zöld Halász remekbe készült gásait.

Szülei papnak szánták a kis Carlot és annak is nevelték. A nagytudomány Lami kanonok tanitgatta filozófia és a teológia elemeire. Mikor azonban Car- lefőseperedett, hirtelen hátat fordított a papi hi- tásnak.

Ugy érezte, hogy ellenállhatatlan vágy szó- lítja az újságírói pályára.

Carlo Lorenzini nem is tudott ellenállni a vágy- nak. Ott hagyta a Pescia kies völgyét és Firenzébe ent, amelyben akkor magas lánggal lobogtak a ri- gmgintés szenvedélyei s az újságírás is szakadat- n harci tüzből égett. Lorenzini azonban úgy érezte, hogy éppen ezekben a nehéz időkben van az embe-

Képviselve is volt minden formában, a legkülön- bözőbb nagyságban és a legváltozatosabb kivitelben. Egyszerű, nyers, kissé otrombán faragott silányságtó- l kezdve a legzadagabban színezett előkelőségig minden minőségben lehetett vásárolni. És vásároltak is felmérhetetlen buzgalommal. Ez a furcsa fintoru, hihetetlen gyermeknépszerűséget élvező fabáb volt a híres nevezetes Pinocchio.

Ez természetesen csak másodvirágzata és kézzel- foghatóságában is kisebb jelentőségű életformája a körülrajongott burattinonak. Pinocchio az a különös lény, amelynél a testi valóság háttérbe szorul a papir- forma mögött. Pinocchio ugyanis papiron született meg s tulajdonképpen mulatságos főalakja egy nép- szerű gyermekkönyvnek, amely

világirodalmi jelentőségben a Robinson, a Gulliver utazásai, az Alice a csodák orszá- gában és a Vinetu mellett áll.

Az őse valamennyi Dugo Daninak és Salata Sárának, akik azonban tízezer mérföldnyire elmaradnak mö- götte népszerűségben. Ebben

talán csak a szintén világhírű Miké egér mér- kőzhetik vele.

Mindez azért jutott eszembe, mert most olvas- tam, hogy Firenze egyik utcájában a Via Taddean, — azelőtt Szent Orsolya-utcának hívták — alig néhány napja leplezték le Carlo Lorenzini emléktábláját. Ez az emléktábla azt örökíti meg, hogy ennek az utcának egyik szerény házában született az az író, aki egy esetlen furcsa fabábnak köszönheti hal- hatatlanságát.

Firenzei szülőháza a Via Taddean igen egyszerű zöld zsulagateres épület. Itt lakott az író apja, Dome- nico Lorenzini, aki mesterességét tekintve szakács volt. Feleségével, Angela Orzali varrónővel, de nem sokkal Carlo nevű fiacskájuk születése után elköltöztek a Valdívievoleban Collodi községbe, a Pescia folyócska partján, hogy a Garzoni hercegnek udvari szakácsa legyen.

reknek szükségük olyasvalamire, ami egy kis derüt hoz a komor viharfelhők közé, ami feloldja kissé az állandó feszültséget, azért

Lampione (Lámpás) címen vicclapot indított s a folyóiratunk mindaddig szerkesztője volt, míg csak be nem tiltották.

OTT FOLYTATTA, Ahol ABBAHAGYTA...

A vicclap 1848-ban indult s 1849 április 11-én No- vara után, a nagyhercegség visszaállításakor betil- tották. A szerkesztő maga igen sokoldalú ember volt. A tollat nemcsak mint újságíró forgatta, hanem mint tisztviselő is. Elsősorlatyú titkára volt az ideig- lenes toscanoi kormány. Ezenkívül a Scaramucia című folyóiratnak színházi kritikát írt. Tárgyalt egy nyomdával is „Firenzei titkok” című regényének kiadásáról. Közben egyre arra várt, hogy a kialudt Lámpást újra meggyújthassa. Ez a várakozás azon- ban hosszú 11 évig tartott. Csak 1860 május 15-én indult meg újra a Lampione, Collodi ott folytatta, ahol abbahagyta, mintha a folyóirat a betiltás napján jelent volna meg ismét. Folytatva tovább a tisztviselő- ködést is. De egyáltalán nem volt mintahivatal- nok Nagyon is megszerette a firenzei bohémélet sem- mittevésését, amely a romantika idejében, főleg hajna- lig tartó virrasztásokban, hosszú éjtszakázások vég- nélküli tartó vitaközéseiben lelte kedvét. Lorenzini lelkiismeretfurdalás nélkül folytathatta ezt az életet. Maga ura volt, nem tartozott senkinek számádszáll. Örökös aglegény maradt, akinek soha nem volt se fia, se borja.

köszöni a világot a Pinocchiót

pés, gunyos szellemességet írt mindig csak a felnőt- teknek, ötvenöt éves korában kijelentette, hogy ezután csak gyermekeknek fog írni.

Elete műmívét, a gyermekirodalom egyik vilá- gírű remekét, már egészen idős korában alkotta meg, mikor az emberek legnagyobb részének már kiég a szíve és elsavanyodik a kedélye. Ekkor történt, hogy Ferdinando Martini „Fanfulla della Domenica” címen hetenkint megjelenő gyermeklapot alapított és munkatársnak felkérte Collodit is. A munkatársak közt egyébként az akkori olasz birodalom legjobb nevei

szerepeltek, még pedig: Matilde Serao, Eugenio Cecchi, Luigi Capuana és della Rocca grófnő.

Collodi nem nagyon szívesen vállalkozott. Nem volt már fiatalember. Le kellett győznie természet- lustaságát is. Nagyon nehezen tudta rászánni magát, hogy asztalhoz üljön — s ha mégis leült valahová, az csak a kávéház márványasztala lehetett és ott hosz- szu lapokat írjon tele apró gyöngybetűs, kalligrafikus írásával egy viaszosvászonablás iskolai füzetbe, mert rendszeren így szokott dolgozni. De mégis rákényszer- ült, hiszen mindig szűkében volt a pénznek s a Gar- zoni-kastélyban megszokott jó ellátás örökre etje- gyezte a finom s drága étkezéssel. Hozzáfogott tenát „Egy fabábu történetek”, a tölgyből született Pi- nocchi kalandjainak megírásához. Az első folytatást a következő levél kíséretében küldte el Martininak:

— Itt küldöm ezt a gyerekséget, tégy vele, amit akarsz, de ha kinyomatod, fizess meg jól, hogy kedvem legyen folytatni.

A FABÁBU MINT MENTŐDESZKA

Martini jól megfizette a kéziratot. Szívesen is tette, mert Pinocchi kalandjainak soha nem képzelt sikere támadt. Collodinak mégse nagyon akaródzott folytatni. A folyóirat nem egyszer jelent meg Pi- nocchio nélkül.

Martinit valósággal ostromolták a folyta- tásokért.

Utóbb magának Lorenzinek is irtak sürgető leve- leket. A gyermekek apjuk, anyjuk és testvereik ne- vében könyörögtek neki, hogy folytassa a történe- leket, amely olyan nagy időközökben jelenik meg kedves lapjukban.

De még ezek a levelek sem hatottak eléggé Col- lodi mesterre és a Pinocchio alighanem csonka ma- rádt volna, ha a véletlen segítségé közébe nem jön Collodi szenvedélyes kártyás volt, de szeren- cséje nem állt egyenes arányban szenvedélyével. Egy éjszaka 500 lírát vesztett. Nem volt egy fi- tyingje sem s

mint végső mentődeszkaszálhoz a szegény fabábhöz, Pinocchióhoz folyamodott. És a derék fabáb ki is húzta a vízből.

Igy hát a rossz kártyajárás jóvoltából Pinocchio újra elindult csodálatos kalandjai utjára és elérke- zett a szerencsés befejezéshez. Az a bámulatos rem- kemű lett belőle, amelyben a maga helyén van minden s amelyben nincs egyetlen felesleges szó, sőt egyetlen fölösleges vessző sem. 1833-ban könyv- alakban is megjelent Pinocchio története Ernico Marzanti rajzaival, amelyek még fokozták nép- szerűségét. A siker olyan nagy volt, hogy Martini a gyermeklap szerkesztőségébe is meghívta az ün- nepelt szerzőt.

Hét évig élvezte még ezután Collodi a dicsősé- get. A halál ott érte, ahol életének jó részét töltötte, az utca forgatagában.

Az utcán sétálóközben esett össze 1890 no- vember 26-án.

Bevittek egy kis palazzoba a Via Rondinellin, de mire az orvos megérkezett, már nem vert a szíve. Ott temették el Firenzében, a San Miniati halmán, a világ legcsodálatosabb szépségű sírkertjében. Sírkö- vére ismeretlen nevet írtak: Carlo Lorenzini, a ha- lál adta ezt neki akkor, amikor másik neve már csaknem a halhatatlanságba nőtt.

Az azóta eltelt félszázad óta már az ismeretlen Carlo Lorenzini név is halhatatlanná vált. Egyik nemzedék a másik után olvasta Pinocchio történetét. Már nemcsak olaszok, hanem más, távoli tájakon élő gyermekek milliói. Mert a Pinocchiót a művelt világ minden nyelvére lefordították. Olvassák a világ min- den táján, nemcsak Európában, hanem Ázsiában, Amerikában és Ausztráliában is. Japán gyermekek éppen úgy derülnek rajta és tanulnak belőle, mint a perzsák vagy délamerikaiak. (Pinocchio kalandos története magyar nyelven is megjeleint. — „Fa- jankó” címmel, Czédly Károly dr. átdolgozásában, Wild Endre dr. volt rendfőnök, a Vasárnapi nyomdai műintézet alapító-igazgatója rendezte sajtó alá s a gazdagon illusztrált, izléses kiállítású mű több- száz példányban forog közközezen.)

Sőt felnőttek is szívesen veszik kézbe ezt a kedves, színes, vidám gyermektörténetet.

Az élet ideghajszájában derült, vigaszt, bizalmat ad. Sorsa tehát fordítottja a gyermekkönyvek legna- gyobb részének. A legklasszikusabb és legnépsze- rűbb gyermekolvasmányok, például a Gulliver, a Robinson, a Don Quijote, a Báro Müncausen eredeti- leg felnőtteknek íródtak s

csak később váltak gyermekolvasmányokká. A Pinocchiót a kicsinyek részére írta szerzője, de ma a felnőttek is gyönyörűségüket lelik benne. Ez az egyetemes érdeklődés a remekmű igazi és leg- főbb bizonyítéka.

KALLAY MIKLÓS

UFA ÉS TOBIS FILMSLÁGEREK

VERDI SZERELMEI

A komoly zene kedvelőit elbájtolták a Rigoletto, Traviata, Trubadur operák áriáinak szépségei. Vidám, derülítő áriák ezek és olyan lélekből fakadtak, amelyet elárasztott az élet boldogsága. Vajjon ilyen volt Verdi? Lelke nem ismerte a fájdalmat és csendesen, senkítől sem háborítva élte végig életét. Ha a műveit tekintjük, akkor azt mondhatnánk, hogy igen! És mégsem volt. Amit Verdi művészete teremtett, azt a színpadon játsszák, tehát színház. Színház, amely neki, a főszereplőnek is álarcot tett az arca elé. Vastag álarcot, amely elfedi lelkét. A bohóc álarca, aki boldogan és önfeledten nevet, játszik a színpadon. Bár alig két perccel előbb kapta a hírt, hogy az, aki legdrágább volt szívének, az

örökkévalóságba távozott. A Verdi által viselt álarc fájdalmas, mert elrejté határtalan fájdalmát. A meg nem értett teremtő művész nyomorúságosan küzd, hogy átadja a halhatatlanságnak operáit, amelyek a képzelet ragyogó akkordjai közé ragadják az embereket és amelyeknek zenéje eltörli a fájdalmat és a feledés jótékony balzsamával vonja be az élet keserű és kiméletlen sebeket. A Verdi életéről készült film főbb szerepeit Benjamina Gigli, Maria Cetobari, Gaby Morlay és a zenetitánt megszemélyesítő Fosco Giachetti alakítják. Megrázó és elragadó film, amelyben egy zseni élete tükröződik vissza, aki teremtő erejével és akaratával legyőzte az életet...

Szőke és fekete között

Vannak emberek, akik embertársaik fejlődésnek színe után vélik jellemüket meghatározni. Azonban már a felületen meghatározás is megdől, ha például egy nő jellemét akarnánk így meg tudni, egy olyan nőt, akinek hajszíne mindig a divat után igazodik. Vagy hova sorozzuk a kopaszokat, akiknek fején egyetlen szál haj sem mutatja, milyen színű is volt a kopasz ur haja. Függetlenül ezektől az egészen világos esetektől, a szokásos előítéletek sem válnak be mindig, amelyek szerint a feketék általában temperamentumosabbak, mint a szőkek.

Amikor Styx attasé megismerkedett a szőke Juliával, Sander konzul leányával, azt hitte, hogy egy tulságosan elkényeztetett, de kiűnben veszélytelen és szelíd leánnyal került szembe. Az események során azonban kiderült, hogy Julia egyáltalán nem veszélytelen és szelíd. Ellenkezőleg egy huron pendült apjával és még azt a megbízást elfogadta, hogy az attasét, akit kormányja azzal bizott meg, hogy a Sandert körülvevő korrump társaságban rendet teremtsen, szolgálati feladata végrehajtásában megakadályozza és női cselszövénnyel, a hatalmába kerítse. Amikor ezt a megbízást elfogadta, nem számolt a szívével, mert a kiszámított kacérkodásból mélységes szerelem lett. Eppen ilyen téves volt az attasé véleménye Ariánéről, aki az egyik éjszakai szórakozó hely fekete hajú táncosnője volt, mert hamarosan kiderült, hogy fekete hajú ellenére is nagyon rendes gyerek. Ariáné volt az, aki az attasét az életveszélyből megmentette és szolgálati utja során értékes segítségét nyújtott. A Styx nevű Tobis-film szőke és szelíd Juliájának szerepét

Laura Solari alakítja, míg a fekete Ariane rokonszenves alakját Symo Margit jeleníti meg. Styx attasé szerepében Viktor de Kowa arat megérdemelt sikert. Az érdekes filmet Karl Anton rendezte.

MADY RAHL

az UFA egyik bünyügi film női főszereplője

Kinos csere

Käutner Helmut, az Annuska című film rendezője külső felvételekre Rómába utazott. Megérkezése után az örök városból táviratot küldött a családjának. Abban a házban azonban, ahol lakott, haláleset történt és a távirat kézbesítője, aki az özvegynek sok részvételtáviratot vitt, Käutner táviratát is az özvegynek kézbesítette. Az özvegy ugyancsak csodálkozott, amikor ura halála után a következő táviratot kapta: Szerencsésen megérkeztem, itt nagyon meleg van...

GRETHE WEISER
sok UFA-filmben aratott sikert

Színésznők — Színészek

LUISE ULLRICH

Bécsben született. Édesapja őrnagy volt, anyja zongoraművész. Még mint iskolásleány zenét tanult, majd a színakadémia növendéke lett. A bécsi és berlini színpadokon már jelentős sikereket aratott, amikor a film számára felfedezték. Bújos, bensőséges művészete hamar a népszerű színészek sorába emelte. Legutóbb az Annelie című UFA filmben aratott sikert.

KÄTHE HAACK

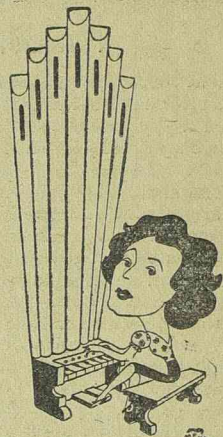
Berlinben született és még a néma film korában lett filmszínésznő. Kedvelt vendéke a berlini színházaknak. Legutóbb az Annelie című filmben játszotta az anya szerepét.

MATHIAS WIEMAN

az érdekes arcú jellemszínész már fiatal korában mágnesként vonzódott a színpadhoz és a drámai szerepekhez. Nem kereste a könnyű alakításokat és népszerűséget, hanem mindig a tiszta művészet utáni vágy élt benne és ezért emelkedett arra a művészi színvonalra, ahol ma, mint az egyik elsőosztálybeli jellemszínészt emlegetik. Mathias Wieman Németországban államszínész, ami körülbelül azt jelenti, ha valaki a Nemzeti Színház örökös tagja. Mathias Wieman tehetsége jól érvényesül az Oroszlánkőlyök című UFA filmben, ahol Karl Ritter tanár vezetése és irányítása mellett művészi skáláját nyújtja és nagygyá teszi ezt a filmalkotást.

SIEGFRIED BREUER

aki az Annuska című Bavaria-filmben Hartberg tanár szerepét alakítja, a színházi játék minden fokozatát megismerte. Mint kezdő színész még divatbemutatókon is konferált. Karrierje később gyorsan emelkedett és hamarosan a berlini, prágai és bécsi színházak tagja lett.

ZARAH LEANDER

A „másik”

Hilde Krahl, az Annuska című Bavaria egyik főszereplője, egy ízben olyan színdarabban szerepelt, amelyben a mennydörgés is szerepelt. A darab éppen elérkezett a drámai csúcspontjához, amikor az előírás szerint végigdühögött a színpadon a mennydörgés. Hilde Krahl ismét nem akart szólalni a színpadon, amikor a hangját is meghallgatta a mennydörgés. Az igazgató dühösen adta a kulisszák mögé és rákiabált a viharigépező kezelőjére:

— Nem hagyná már abba? Eleget mennydörgött!

— De igazgató ur — válaszolta a gépész — nem csinálok semmit!

— Nem csinál semmit — dühögött az igazgató — ezt meri mondani, amikor a közönség egy szót sem hall a mennydörgésből? ...

— Az nem én vagyok — dadogta a gépész — hanem a másik...

És neki volt igaza, mert éppen akkor hirtelen zivatar vonult el a város felett.

UFA-FILMHIREK

KLITZSCH, AZ UFA VEZÉRIGAZGATÓJA DISZDOKTOR.

A hallewittenbergi egyetem matematika-teremtudományi karának dékánja diszdoktori oklevélrel nyújtott át Ludwig Klitzschnek, az Universum-Film UFA-AG. vezérigazgatójának.

FILM KÉSZÜL DIESEL ÉLETERŐL.

Az UFA „Diesel” című filmjének felvételét Gerhard Lamprecht rendezésével kezdődtek meg. A film a Diesel-motor világhírű feltalálójának életének tragikus halálát viszi filmre. A Diesel-film címszerepét Willy Birgel játssza, Diesel feleségét pedig Gertrud Steckler jeleníti meg.

GERTRUD STECKLER
az UFA divatszakkértője

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi és ipari egyenes adó módosítása

A patenta fixa és az alkalmazottak adója

Az egyenes adóról szóló törvény ezidei módosítása kereskedelmi és ipari egyenes adót illetőleg csak változást tartalmaz a törvény eddigi intézkedéseiben. A módosító rendelkezés a patenta fixa adónak továbbra is fentartja az évi 300.000 lei jövedelmet, azonban előírja azt, hogy csak két évi fennállás után sorozható be az illető cég a patenta fixába.

Eddigi törvény rendelkezései szerint már a másodszor bejutott az adózó a patenta fixa megfelelő mértékébe. Gyakorlatilag ez a módosítás azt jelenti, mindazok a 300.000 lei adóalapot meg nem haladó cégek, amelyek az 1940. évi április elseje után létezőek, kötelesek az év április 15-ig adóvallomást nyújtani az új törvény értelmében még nem tartozó patenta fixa alá.

A patenta fixa egyes osztályai számára előző adók nem változtak, tehát a kereskedelmi és ipari egyenes adó terén emelés nem forog fenn.

A városok és községek az új adónovella szerint, a múltban is, rendkívüli beruházások vagy költséghelyi hiány esetében pótkulcsokat alkalmazhat. Ezeket kötelesek a belügyminisztérium véleményével a pénzügyminisztérium tudomására hozni, még az új pénzügyi év megkezdése előtt. A rendkívüli pótdadónak a hányadát az új törvény azelőtti kétszázalékról legfeljebb háromszázalékra emeli fel.

A módosító törvény foglalkozik az alkalmazot-

tak fizetése utáni adó kérdésével is és eszerint az alkalmazottaknál a havi tizenötözezer lei fizetőség csekélyebb adómérséklés jelentkezik a múlt évi adóhoz képest,

míg havi tizenötözezer leitől hatvanezer leig az adókulcs részben ugyanaz, részben pedig jelentősebb mérséklést állapít meg. Így tehát a nő, vagy nem agglagény tisztviselőknél tizezer lei havi fizetés mellett az adó, tizenegy százalékos számítva, 1100 lei, az eddigi 1155 leiel szemben. Tizenötözezer lei havi fizetésnél az alkalmazotti adó ugyanaz, mint eddig volt, azaz tizenhárom százalékkal, 1950 leit tesz ki. Minden további száz lei után az emelkedés további tizennyolc lei a tavalyi husz leiel szemben. Huszonötözezer lei havi fizetésnél az adó kulcsa 15 százalék a tavalyi 15.60 százalékkal szemben, vagyis 3750 lei, a tavalyi 3950 leiel helyett.

Nyugdíjasoknál (nem agglagény) hatezer lei havi nyugdíj mellett a törvény jelenlegi intézkedése öt százalékos adókulcsot alkalmaz, tehát az adó 300 lei, a tavalyi 470 leiel szemben.

Hatezer leitől tizezer leig az adó minden további száz lei nyugdíj után öt leiel emelkedik, a tavalyi tizenkét leiel szemben.

Havi tizezer lei nyugdíjnal az új törvény kilenc százalékos adókulccsal 900 leinyi adót ír elő a tavalyi 950 leiel szemben. Tizenötözezer lei havi nyugdíjnal az adó a tavalyi adó összegével egyenlő. Azon összeg után az adókulcs különböző.

Az ukrán bank- és hitellügy megszerzése

A központi jegybank felállítására vonatkozó intézkedések után — berlini jelentés szerint — a meglekelti területek minisztere rendelkezést bocsátott Ukrajnában megszerzendő bank- és hitellételek tekintetében, az ugynevezett gazdasági bankoknak felállítására vonatkozólag is. A rendelet abból az alapból indul ki, hogy a bankügy megszerzésében a jelenlegi állapotokból nem lehet kiindulni, tehát a német hitelszervezet bevált formáit kell mintául venni. A központi jegybank mellett, melyet elsősorban valutapolitikai feladatok terhelnek, minden nagyobb ukrajnában gazdasági bankokat kell létesíteni, még nyilvános joggal felruházott önálló intézetek formájában. A gazdasági bankok feladata, hogy a szomszédos bankintézetek keretében a fizetési forgalom, va-

lamint a magán és közösségi hitelszükségletek kielégítésének szolgálatába álljanak.

A gazdasági bankok központi szerve a birodalmi biztos igazgatása alá kerülő „központi ukrán gazdasági bank” lesz, amely egyben a gazdasági bankok ügykörében is nagyarányú kiegészítő működést fejt ki. Ebből a célból a birodalmi biztos 200 millió karbovanec alapítékkel és 50 millió tartaléktőkével látja el. A gazdasági bankok ellenőrzésére és szervezeti tanácsokkal való ellátására nyilvános jogu testületként meg kell alakítani az „ukrán gazdasági bankok szövetségét”. A gazdasági bankok, a központi gazdasági bank és a gazdasági bankok szövetségének állami felügyeletét a birodalmi biztos magának tartja fenn. (M. N.)

Cukorjegyre adják a kenyert. A katonai és polgári ellátási államtitkárság közli, hogy miután április 12-én elfogynak a lisztjegyek, amelyeknek alapja a kenyert kiszolgáltatták, a jövő héttől kezdve hetenként a 10—14, illetve 15—19 számú cukorjegyek érvényesek. A 20-as jegyre más élelmicikkeket adnak.

A különleges fűtőanyag korlátozása. A pénzügyminisztérium körrendeletben értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy ne állítsanak ki engedélyt különleges fűtőanyagra azoknak a gőzkazánoknak és központi fűtésberendezéseknek, amelyek március 17. előtt nem használtak ilyen fűtőanyagot.

A dughagyma ára. A katonai és polgári ellátási államtitkárság közli, hogy az általa importált dughagyma kilógrammonkénti árát 140 leiben állapította meg. A magánosok által behozott vagy termelt dughagyma a raktárban átvéve kilógrammonként 170 lei. Az összeghez csak a számlabélyeget és négyszázalékos nemzetvédelmi illetéket számítják.

Határidő napló

APRILIS 13:

Az 1940. szeptember 6. utáni zsidó vagyontárgyelidőgenítésekről szóló nyilatkozatok benyújtása lejár.

APRILIS 15:

Társaságok (kivéve a bankvállalatokat, amelyekre más intézkedések vannak érvényben) ingó és ingatlan vagyonuk újraértékelése után végrehajtott tőkeemelés után fizetendő adót kedvezményesen egyenlíthetik ki, ha a tőkeemelés kimondó közgyűlés e nap előtt összeül.

Az 1942—43. pénzügyi évre szóló adóvallomások benyújtásának utolsó napja.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző két hetéről a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályához (Ministerul Economiei Nationale, Directia Productiei.)

Repülőbélyegeknek okmánybélyegre történő cseréje eddig a napig kérhető a helyi CAM lerakattól.

Kertészeti és faiskolák forgalmi adóvallomásának benyújtása.

APRILIS 17:

Gyapotfonóknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához (Ministerul Economiei Nationale, Directia Materiilor Prime) külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyaggyártott és leszállított pamutfonal kéthetentei bejelentési kötelezettségének határideje.

APRILIS 19:

Ricinuszmag- és ricinuszolajkészletek zárolás alóli feloldása.

Apróhirdetések

ELMEZTETÉS. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Gyakorlatilag, hogy hirdetőnk távban adják fel apróhirdetéseiket. Tetszik arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetői beszédese munkatöbblettel jár, a beszédese alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alával fizetett apróhirdetések díja a kétszerese.

SZABÁS. Álláskeresés rovathoz tizenöt leiel, minden további szóért öt leiel. Minden más rovathoz tizenöt leiel harminc leiel, minden további szóért öt leiel. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelleg és „Cím a kiadóban” című hirdetéseknel tiz leiel pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keresési célúként vehetők fel.

Alkalmazás

Logos-segédet és inast teljes ellátásra keresek. Kriszta, Timisoara (Temesvár), Pop de Basesti-utca 41. (867)

Redulálló becsületű nő, aki főzéshez ért, lakásos háza házmesterének teljes ellátással, fizetéssel felvétetik. Jelentkezés „Reclama” Arad, Str. Eminescu 8. (2026)

Aggályzó edősebb leányt vagy asszonyt május 1-re mindenesnek keresek. Jelentkezés 1—3, 6—8 óra között, április 17-ig. Adat, Timisoara (Temesvár) IV., Pop de Basesti utca 22. (887)

Bejárónőt félnapra keresek. Jégszekrény, cselédágy, szekrények eldők. Arad, Rusu Sirianu utca 31. (2032)

Keresek mindenes szakácsnőt magas fizetés ellenében április 15. belépésre. Bozsák, Timisoara (Temesvár) Str. O. Iosif 32 sz. (Gyárváros) (893)

Mindenes bizonyítványokkal két személyes háztartáshoz azonnal felvétetik. Timisoara (Temesvár) T. Vladimirescu-sor 31, ajtó 14 I. emelet. (879)

Konyhabutorra bedolgozott asztalos, valamint butoraszatosságra tanulókat magas fizetéssel felveszünk. Sibold, Timisoara (Temesvár) II., Telegrafului utca 22. szám. (3508)

Avaszi időnyire ajánlom Önnek vegyszert és a házfestő intézetemet

GUTJAHR

szépi Timisoara I.

Dozoba tilo 6 sz.

Ploek Timisoara II.

trade D cilor 1

Ploek Timisoara IV.

Bul. Berthelot 4

ASZTFALOS felvétetik. A. Braun. Timisoara (Temesvár), I. Eugen de Savoya-utca 10. (869)

Szobánast keresek, 16—17 éves fiút, azonnal belépésre. Dr. Krausz, Timisoara (Temesvár) L. V. Alexandri utca 2. sz. (888)

Állást keres

18 évi gyakorlattal bíró árja, három nyelvet beszélő, mérlegképes könyvelő, keres melegebbi belépésre megfelelő állást. Megkereséseket a timisoarai kiadóba kérek „Mérlegképes könyvelő” felcímmel. (864)

Gyermekszertő komoly leány bejáró gyermeknővel állást keres. Cimeket „Komoly” jellegre Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (2046)

Állást keres középiskolai képzettségű katonamentes fátalembert, akár vidéken is. Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2045)

Lakás

Két szobás összkomfortos lakás Aradon a belvárosban júniusra kiadó. Érdeklődők adják le címüket a Reclama hirdetőiroda „Keresztény” jellegre, Eminescu-utca 8. sz. alá. (5068)

Lakását szívesen megosztaná középkorú özvegy, rokonszenves urinóval, hogy ne legyen egyedül. Lugojon. Ajánlatokat „Lugoj” jellegre Reclama hirdetőirodába, Arad, Eminescu-utca 8. alá küldjünk. (3501)

Különbejárati butorozott szobát keresek május 1-re a III. vagy IV. kerületben (zónán kívül). Ajánlatokat „Állandó” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (863)

4 esetleg 5 szobás komfortos lakást keresek május 1-re. Magánház előnyben. Arad, V. Babes utca 18. (2042)

Butorozott szobát keresek fürdőszoba- és konyhaszámattal. Ajánlatokat Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (2040)

Fiatal nő keres uricsaládnál butorozott szobát, esetleg teljes ellátással. Ajánlatokat „Április 15” jellegre a timisoarai (temesvári) kiadóba kérek. (856)

Kulcsánál, gazdasszonyi állást keres 30 éves gazdálkodáshoz, baromfi-, sertés-tenyésztéshez értő, jól főző asszony. Ajánlatokat „Ispán özvegye” jellegre a timisoarai (temesvári) kiadóba kér. (882)

Garzonlakást

1 vagy 2 szobást, fürdőszobával, magas bér mellett keresek. Ajánlatot „Kisebbségi” jellegre „RECLAMA Hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8.

Jó fizető keres zónamentes, modern, két vagy háromszobás lakást. Közvetítőt díjaz. Timisoara (Temesvár) telefon 16-37. (883)

Butorozott utcai szoba, különbejárati, nem zónában, a IV. kerület elején, két személy részére, ágy nem nélkül, április 15-re kiadó. Ajánlatokat „Arja ház” jellegre a timisoarai (temesvári) kiadóba küldendők. (5071)

A timișoara (temesvári) városi mozik mai műsora

CAPITOL

A falusi szerelem kölleménye:

Férfigazdálkodás

A főszerepben KARIN HARDT és VOLKER v. COLLANDER. — V dóm kalandok érdekes története, mely mindenkinek tetszik

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor

THALIA

Nagy olasz film híres színészekkel:

A hazug szerelem

A főszerepben ALIDA VALLI és FOSCO GIACCHETTI — E dráma szívesen töltötte, mely bizonyítja, hogy nem a testi, hanem a lelki szépség a döntő. Liszt, Chopin és Csajkovszky zenejével

APOLLO

Meggrázóan drámai cselekményű film!

A Deruga-ügy

Willy Birgel és Geraldine Kaufmann. Egy drámai házasság regénye, amelyben egy örvöst azzal vádolnak, hogy megölte a feleségét

Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor is

Adás-vétel

Állami sorsjegyet az első osztályra már kaptak 300 leírt a közismert szerencsés számokkal rendelkező Joticoia trafikban., IV. Timisoara (Temesvár) Bratianu-utca 15. Diszkrét kezelés. (3477)

Ebédli, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara (Temesvár) IV. kerület, Küttl-tér 2. szám alatt, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat ízetünk (3474)

A Tempo bizományi üzle. Arad (Fischer-Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, fűtőszobák, ebédli- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogédi-laját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoarara (Temesvárra). Tempo, Arad (Fischer-Eliz-palota). Telefon: 13-75. (4023)

Jó állapotban lévő 13-as gyorsajtó megvételre keresték. Cím a timisoarai (temesvári) kiadóban. (3504)

12 H. P. fagázmotor eladó. Érdeklődni Uzsoara Sándor mechanik, Arad, Goldis-utca 3. (874)

Motorkerékpár A. J. S. 250 k. cm. jó állapotban 30.000.— leírt eladó. Mayer Anton Faget, jud. Severin. (3506)

Veszek 1-2 lovat, homokfutót, szekert, és a hozzávaló hámoikat. Ajánlatokat kérem, ármegjelöléssel Bocsianu Alexandru, Vinga címre küldeni. (871)

Eladók szekrények, székek és különböző butorok. Timisoara (Temesvár) I. Cicero-utca 1. I. emelet 4-8 óra között. (5069)

Szép női kabát, bélelt, asztalnemű eladó. Timisoara (Temesvár) II., Genova-utca 32 sz. (863)

Keressék megvételre szodavizgyárat, teljes felszereléssel, üvegmenyiséggel. Ajánlatokat ármegjelöléssel Brunner, Arad, Gojdu-utca 12. (1978)

Modern csillár eladó. Timisoara (Temesvár) I. Grigorescu-utca 4. I. em. (3505)

ZEISS punctal szemüvegek Reiner optikai szaküzletében, Aradon a Városi színház mögött. (1167)

Harmoniumot jó állapotban, jóhanggal, megvételre keressünk. Református lelkisiskola Tormae (jud. Timis.) (3495)

Künnő podgoriai bor literje Lei 100. Arad, Gr. Comsa-u. 34. (Ioan Calvin.) (2004)

Kifogástalan állapotban keressék 28-29 fős kárpót, ugyanott 23-as eladó. Cimeket Reclama hirdetőbe kérem, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2016)

Bőrkabátot, hosszú megvennék. Cím Arad, Gh. Lazar utca 14. Naponta 9-12 és 3-5 óráig. (2039)

Gyermekbútor két kerekűt megvételre keressék. Arad, Vasile Goldis utca 7. apartament 1. (2037)

Olcsón eladó

helyszűke miatt wien gyártmányú gyönyörű komplett uriszoba fotellekkel sarokdivánnal. Megtekinthető I., Str. Petre Carp 6, apart. 6.

Szülőkaró eladó. Arad, Brutus utca 8. sz. (2036)

Kutszivattyu csövekkel, gyalupad szekrényvel, ebédli szekrény márványlappal eladó. Arad, Romul Velicui utca 14. (2034)

Pocokfogókat sürgősen megvételre keressék. Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8 (2030)

Carol 27. Telefon 27-54. (3500) képes állapotban keressük. Keller győgtár Timisoara (Temesvár) III., Bulevardul Carol 27. Telefon 27-5. (3500)

Fekete zongoraszéket keressék megvételre. Cím Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2044/a)

5 plusz 1 lámpás Standard-rádió, külön hangszóróval olcsón eladó. Arad, Sagunaut 96. szám. (2043)

Eladó egy komplett moziberendezés, jutányos áron, Timisoara (Temesvár) telefon: 30-24. (892)

Email fürdőkéád kályhával, pénzszekrény, varrógép, Central Bubinos gyermekágy, járóiskola eladó. Timisoara (Temesvár) IV., Fröbl utca 36. II. em. ajtó 25. (889)

Bérház 17 lakással Resitan eladó, 4.000.000 leírt. Érdeklődni Timisoara (Temesvár) telefon 30-24. (891)

Méhesládákat veszek. Ajánlatokat „Méh” jellegre a timisoarai (temesvári) kiadóba kérek. (890)

Traktor 40 HP szántásra és vontásra Motorok 70-30-16-8 és 5 HP tüzfapapító gép azonnalra kapható

Desider Friedrich

Timisoara II., Str. Cogalniceanu 8. sz.

Zongora (Polorn gyártmányú) olcsón eladó. Megbízó Blidariu, Timisoara (Temesvár) III., Küttl-tér 2. (880)

Fülbüti feles, eladó. Megtekinthető 8-10 és 3-4 óra között. Deutsch, Timisoara (Temesvár) III., Badescu utca 2. (3507)

Bálggyűjteményeket, legkisebb diákgyűjteményeket is, sorozatokat, emlékbélyegeket legjobb áron vessz és cserél Gavrilovits, „Persia”, Timisoara (Temesvár) I., V. Alexandri utca 9. szám. (883)

Eladó jókárban lévő feltétlen tisztá, önemet ebédli, háló, ottomán, asztalkák, konyhaberendezés, jégszekrény, alpakka tálcák, szőnyeg, könyvetagerek, női ruhák, tennis rakettek és más háztartási berendezések. Megtekinthető 10-4 óra között, Timisoara (Temesvár) I., Carmen Sylva-ut 4. (884)

HAZAK 1x1 és 1x2 szobás fürdőszobás parkettás új villa 2 millió, 2 szobás fürdőszobás új villa 750 ezer, 1x3, 1x2, 3x1 és egy garhelyiség 1 millió 250 ezer, 1x3, 2x2 lakások ház 750 ezer, 1x3, 2x1 és üzlethelyiség 600 ezer. NIKOLOVITS ügynőség Arad, Avram Iancu-tér 21.

Egy bordószőnyeg gummiakopony kapucniával eladó. Arad, V. Babes utca 18. 1-3 között. (2041)

Veszek két kifogástalan modern függőnyt 250x250 ablakra és egy kicsi vaskályhát Telefon 26-82, Timisoara (Temesvár) (876)

Eladó Hofer 8-as alig használt elevator első osztályu. Laza István, Peica (Rovine) 1082. (1959)

Snurtext-zsinór

bortni, passománt stb. szövőüzem, (Butskó utódja), elköltözött Arad, Str. Marasesti 33. sz. alá, ahol továbbra is jutányosan és szakzerűen kivitelez minden a szakmába vágó megrendést.

Orosz és angora nyulak eladók. Berger Béni, Timisoara (Temesvár) V., Oratiu utca 10. szám. (878)

Szülő Ghiorocon, igen szép fekvésű négy föld egyben vagy felparcellázva eladó. Bóvettbet, Arad, Bodea Cartan 1. (2021)

Különbéle

Poloskairtást, parkettasírolást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulevardul Regina Maria 18. szám. Házmesternél. (4020)

Nyakkendőfordítást, harisnytalpálást, olcsón készítik. Arad, Catedral-tér 2, ajtó 6, földszint. (2033)

Arad-Hegyalján bárhol, keressék bérbé házat 2-3 szobával és kerttel. Cimeket „Podgorie” jellegre alatt Reclama-hoz, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2035)

Némétül jól beszélő 12-15 éves kislányt keressék játszótársnak 5 éves fiu mellé. Arad, Gh. Lazar utca 14. (2038)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarak. 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

1/2-5 millió leig betársulnék vagy átvennék üzemet vagy iparvállalatot. Ajánlatokat pontos megjelöléssel „Seriös” jellegre Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. sz. (2048)

Szeretnék gitározni tanulni, aki vállalja tanítástomat legyen szives címét Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8 leadni. (2047)

Poloskairtást garanciával vállalom. Timisoara (Temesvár) III., Bulev. E. dela Tisa 95, ajtó 12, telefon 25-56.

Magányos, idős úrnő, jó családnál elhelyezkedést keres, üres szobában, esetleg ellátással. Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8 alá kérek. Ugyanott pár mankó eladó. (2042)

Ne főzzön otthon, mert izletes, kiadós kosztot kaphat szerény áron elvitelre, Str. Rusu Sirianu 20, ajtó 2. (2043)

Költött ruháit, kosztümjeit, bábit, mérsékelt áron csináltassa Daru Olag Arad, Blanduziei utca 12. (2044)

Műstoppolást, szakszerűen, jutányos vállalom. Kremmer Miklós, uriszabó, (V. Földes-palota) (2045)

Bérbéveszünk 3-4 hold vízmentes szőlőt, Buziasi-ut közelében. „Tanara” Timisoara (Temesvár) II., Buziasi-utca 37-14. (2046)

Két-háromszobás lakás

keressék Timisoaran (Temesvárott), nem zónában, központhoz közel, egészséges, tiszta helyen árja házban. Közvetítő kizárva. Ajánlatokat a Déli Hírlap timisoarai (temesvári) kiadóhívatalába kérek, „Pontos fizető” jellegre.

HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG

Arad, Carol-körut 17. (v. 46) Telef. ARAK EZREKKBEN!

HAZAK: 6000: primáriához közel emeleti lakás, 2x4, 4x3, 2x1 sz. compl. 800 fl kert. — 1500: Kertvárosi bérház 352. hoz. m. — 5000: Kertvárosi bérház complexum, 3 tkv. tétel. — 4300: belv. emeletes sarokbérház. — 4000: megállónál emeletes bérház, 5, 4, 3, 2 sz. compl. lakások, 5% bto hozam. — 4000: Hotel Crucea Albához közel ül. 3 lakás. — 3400: belv. 12 lakásos. — 2200: Kertvárosi közel emeletes. — 2000: villanegyben, modern 4 és 2 sz. összkomfortos lakás. — 1850: bérvilla 2x3, 1x2 sz. compl. fürdősz. lakások. — 1700: Blv. Carolnál emeletes, 3, 2 és 4x1 sz. compl. — 1500: kertben 3, 2 és 4x1 sz. compl. — 1000: új 3 sz. 2 kis lakás. — 950: állomásnál uton 4 bérleményes, új. — 900: belv. új lakás. — 750: 5 bérleményes kis ház központhoz közel. — 650: perneval 3 szobás, fűt. mellett. — 600: bérház 36 ezer bto hozam. — 400: saroklakás. — 380: gradistei 3 lakás. — 250: micaleai nagykeres. FÖLDEK: 1200: bányai 300 k. h. I-a szántó, 7 épülettel. 6700: Timisoara-hoz közel 113 kh. tany. 6000: parcelázható 17 k. h. beltelek (6000) és bolgárkerst. gyümölcsös) 6 sz. kárp. épületek — 4600: Timismegyei 85. k. h. nyával. — 2700: parc. beltelek 12. k. h. — 2300: Aradhoz közel 23. k. h. — 1500: vinisi cca 20. k. h. tanyával. — CSERESGATLANOK.

Fő úru és jó hirdetés

alapja a fő üzletmenet